

Република Северна Македонија
Министерство за економија

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Ekonomisë

*Одделение за стратешко планирање
Njësia e planifikimit strategjik*

СТРАТЕШКИ ПЛАН 2024 – 2026 ГОДИНА

Јануари, 2024

Почитувани,

Стратешкиот план претставува комплексен и сеопфатен документ кој содржи, мерки и активности групирани во програми и потпрограми, кои се во функција на остварување на стратешките приоритети и цели на Министерството за економија, а со тоа и на Владата на Република Северна Македонија.

Стратешкото планирање е алатка која има моќ, креираната визија да ја претвори во реалност. Оваа реалност преку стратешкото планирање веќе долги години успешно се спроведува во Министерството за економија.

Со стратешкото планирање се овозможува реализација на приоритети, цели и активности, кои ќе придонесат за развиена функционална економија, која ќе продуцира нови работни места, поголема ефикасност, продуктивност и конкурентност на компаниите, зголемување на извозот и пораст на инвестициите, повисок животен стандард и подобар живот за сите граѓани на Република Северна Македонија.

Стратешкиот план на Министерството за економија во наредните три години претставува рамка за на создавање на услови за развој на индустријата, на кластерингот, на вклучување на македонските компании во мрежата на глобални добавувачки ланци, креира мерки и активности за создавање на развиен претприемачки сектор, интеграција на националниот пазар во единствениот пазар на ЕУ, предлага политики за обезбедување на енергетска стабилност и сигурност, за истражување и одржливо искористување на минералните сировини, за развој на туризмот и угостителството, преку подобрување на стандардите и на туристичката понуда, се со цел да се подобри деловното окружување.

Изминатите неколку години беа направени клучни реформи во делот на подобрување на бизнис климата во земјата, подобрување на условите за работа на странските, но и домашните компании, како и за подобрување на деловната клима за нови инвестиции во енергетиката, пред се во делот на обновливите извори на енергија.

Сите овие реформи се направени преку континуиран дијалог со бизнис заедницата, со деловните здруженија, но и сите државни институции кои се креатори и имплементатори на економските политики, со единиците на локалната самоуправа, академската заедница, но и граѓаните.

Преку истиот дијалог веќе се зацртани и цели на кои активно ќе работиме и во наредниот период преку на нашите програми, проекти, мерки и активности.

Кои се приоритетите на Министерството за економија во наредниот период?

Главен приоритет е финасиска поддршка за компаниите со кои ќе се помогнат во спроведувањето со повеќедимензионалните последици од пандемијата предизвикана од Ковид-19 од пред три години, потоа енергетската криза која дојде како последица од војната во Украина, поттикнување на претпријатијата да излезат со иновативни решенија за справување со развојните

предизвици кои произлегуваат од здравствено-економска и енергетска криза. Согласно новите состојби од енергетската криза, се подготвија повеќе уредби и нови мерки и програми со цел поддршка на деловниот сектор во надминување на негативните ефекти од кризата. Создавање на поволна деловна клима за бизнис секторот, пред се преку поддршка на домашните претпријатија, со главен фокус на малите и средните претпријатија, отворање на нови работни места преку нови инвестиции, развој и подобрување на конкурентноста на македонската индустрија, поддршка на развојот на индустриско-преработувачките капацитети кои ќе бидат извозно ориентирани и ќе создаваат производи со повисока додадена вредност, подобрување на конкурентноста на туристичката понуда во земјата преку креирање на поволен бизнис амбиент и зголемена валоризација на културните и природните богатства, зголемување на бројот на туристи, раст на приходите од туризмот, со крајна цел зголемено учество на туризмот во вкупниот БДП на земјата и да се забрза економскиот раст на среден рок.

Еден од клучните приоритети во наредниот период ќе биде и одржливо искористување на природните богатства, меѓу целите се зголемување на учеството на обновливите видови на енергија во финалната потрошувачка на енергија и заштита на животната средина и раст на инвестициите во енергетскиот сектор, интегрирање на пазарите на електрична енергија со земјите од регионот и земјите членки на ЕУ, планирање и одржливо користење на просторот и природните богатства.

Не, помалку од важно за Министерството за економија во наредниот период посебно откако Северна Македонија е членка во НАТО Алијансата и секако почетокот на преговорите со Европската унија е и јакнењето на позицијата на Република Северна Македонија во меѓународната заедница и унапредување на трговската соработка на билатерален, регионален и мултилатерален план, олеснување на пристапот на меѓународните пазари на стоки и услуги, либерализација на трговијата и намалување на бариерите, како и ефикасно спроведување на правото во делот на заштита на потрошувачите. Во периодот во кој Република С. Македонија ќе продолжи да биде кандидат за членство во ЕУ на располагање ќе ѝ бидат дел од претпристапните фондови од буџетот на ЕУ како и Структурните и кохезионите фондови, како значаен финансиски инструмент на регионалната политика на ЕУ.

Реализација на овие цели, кои се во согласност со утврдените стратешки приоритети на Владата на Република Северна Македонија ќе придонесе за обезбедување забрзан и одржлив економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните.

**Министер за економија
Kreshnik Bekteshi**

ВОВЕД

Стратешкиот план како среднорочен стратешки документ, тесно е поврзан со процесот на буџетско планирање и извршување за период од три години, претставува значаен инструмент на планирање и следење на спроведувањето на Програмите во надлежност на Министерството за економија. Изготвен врз основа на Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2024 година, Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија и Националната Програма за усвојување на правото на Европската Унија.

МИСИЈА

Министерството за економија работи на создавање на услови за развој на индустријата, на кластерингот и вклучување на македонските компании во мрежата на глобални добавувачки ланци, развиен претприемачки сектор, креирање и интеграција на единствен пазар во ЕУ, обезбедување енергетска стабилност и сигурност, истражување, експлоатација и одржливо искористување на минералните сировини, развој на туризмот со подобрување на стандардите на туристичката понуда.

ВИЗИЈА

Република Северна Македонија со развиена функционална економија, која ќе продуцира нови работни места, поголема ефикасност, продуктивност и конкурентност на компаниите, зголемување на извозот и пораст на инвестициите, повисок животен стандард и подобар живот за сите граѓани на Република Северна Македонија.

ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЕКОНОМИЈА

Задачите и обврските на Министерството за економија, согласно надлежностите утврдени со Закон се однесуваат на:

- Предлагање на проактивна индустриска политика за зголемување на конкурентноста на индустриското производство и развој на одделни сектори од индустријата;
- Развој и поттикнување на општествена одговорност;
- Поттикнување на инвестициите преку подобрување на инвестиционата клима;
- Зголемување на регулацијата на внатрешниот пазар и ценовна либерализација, следење на движењата и состојбите на пазарот на стоки и услуги и влијанието на мерките на економската политика врз движењата на пазарот и односите на пазарот; снабдувањето на пазарот со прехранбени и други производи за широка потрошувачка, надзор над пазарот и заштита на потрошувачите и нивните права;

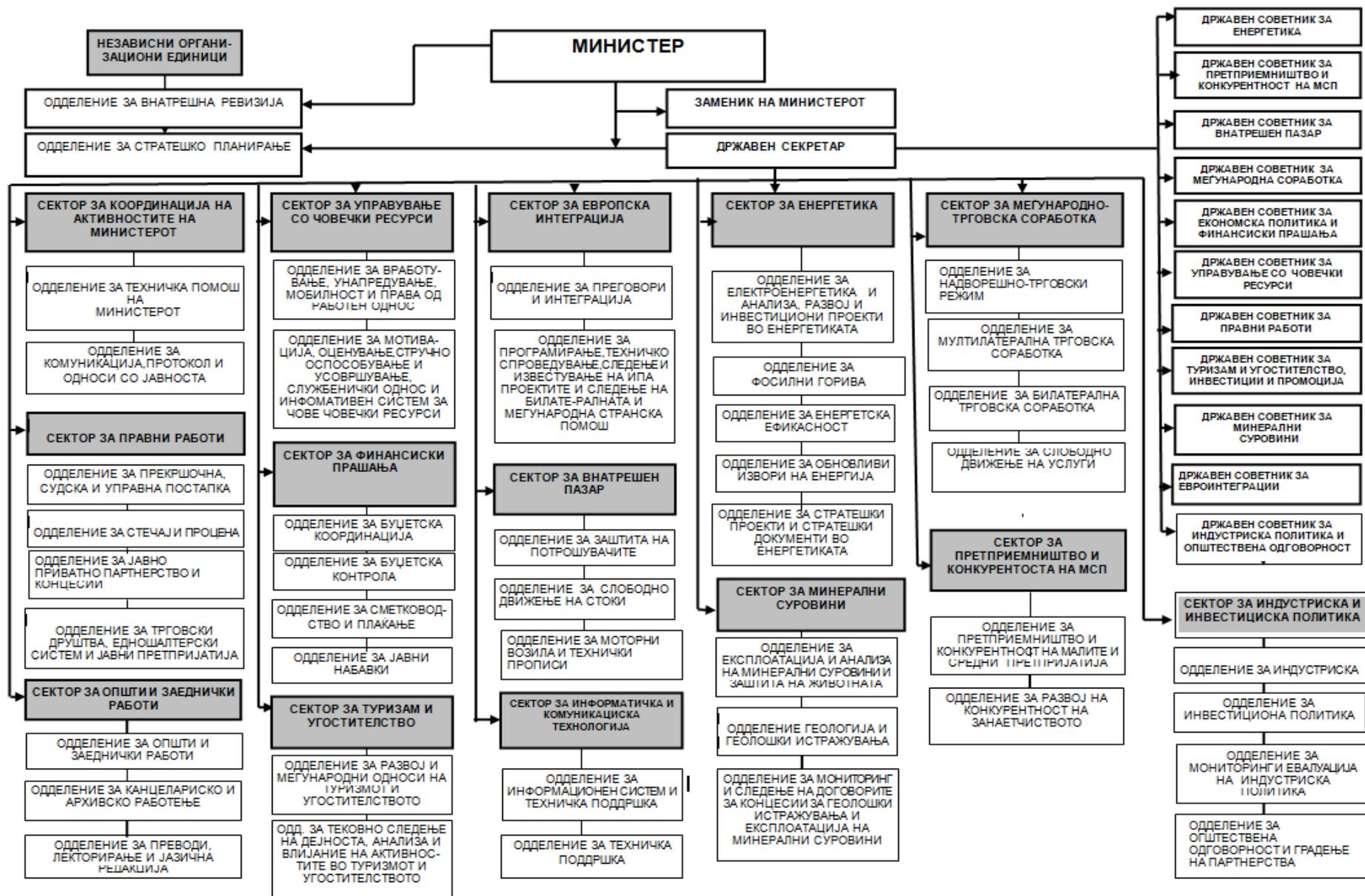

- Развој на енергетскиот сектор, зголемување на енергетската ефикасност и поттикнување на поголемо искористување на обновливите извори на енергија, конкурентност, сигурност на снабдување со енергија и заштита на животната средина;
- Поттикнување на претприемништвото и развој на малите и средните претпријатија и занаетчиството;
- Создавање на услови за зголемување на извозот преку интензивна извозна промоција, мултилатерална и билатерална соработка, либерализиран трговски режим и создавање на соодветна регулаторна рамка во согласност со стандардите на ЕУ и барањата на СТО;
- Искористување на минералните и неминерални природни ресурси;
- Развој и промоција на туризмот и угостителството;
- Управен надзор и други управни работи утврдени со Закон;
- Координација на странска помош и Програмите на Заедницата (КОСМЕ),
- Координација и учество во работните групи во рамки на Кластерите, односно Поглавјата од Проговарачката рамка, како Институција носител на 7 Поглавја и воедно како Институција учесник во повеќе од 20 Поглавја,
- Програмирање, техничка имплементација и мониторинг на ИПА Проекти и координација на друга странска помош со цел поддршка на транзицијата и реформите во делот на преговарачките Поглавја кои се во надлежност на Министерство за економија.

СПЕЦИФИЧНОСТИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЕКОНОМИЈА

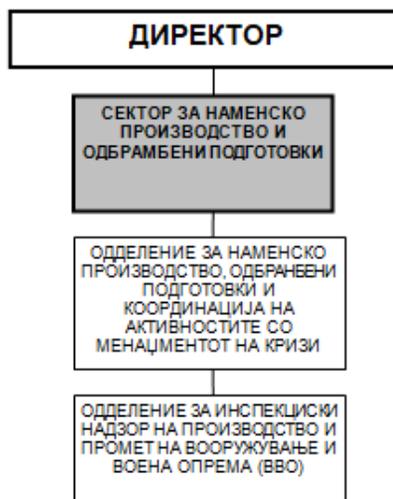
Министерството за економија според надлежностите утврдени со Закон, по својата Мисија и утврдена Визија предлага и реализира програми и проекти кои се однесуваат на развојот на повеќе витални економски сектори како што се индустријата, енергетиката, искористувањето на минералните сировини, туризмот, претприемништвото, трговијата, внатрешниот пазар и заштитата на потрошувачите, активностите за европска интеграција и општествената одговорност. Со тоа е одредена специфичноста на Министерството за економија за зголемено учество на хоризонтални програми и проекти во споредба со другите органи на државната управа. Хоризонталниот пристап истовремено е и интернационализиран. Тој треба да комуницира и со среднорочните стратегии на Европската унија, обезбедувајќи национален пристап. Тоа од друга страна ја истакнува потребата од постојано унапредување на интер и интра ресорска координација, соработка со бизнис заедницата, органите на локалната самоуправа, стопанските комори и научните институции.

Орган во состав на МЕ – Управа за наменско производство

ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ЕКОНОМИЈА

Поддршка и развој на мали и средни претпријатија

- Поддршка на домашните претпријатија, пред сè на микро, малите и средните претпријатија (ММСП) и занаетчиите,
- Подобрување на деловното опкружување за раст на микро, малите и средни претпријатија (ММСП),
- Динамичен екосистем на претприемништво и иновации,
- Конкурентни ММСП како двигатели на инклузивниот економски раст.

Развој и подобрување на конкурентноста на македонската индустрија, инвестициона политика и општествена одговорност

- Поддршка на развој и подобрување на конкурентноста на македонската индустрија,
- Подобрена деловна клима за водење бизнис и зајакнат меѓуинституционален дијалог во функција на креирањето на политиките, мерките и активностите за индустриската политика,
- Унапредување на вештини и знаењата на фирмите преку обуки за нови технологии, нови предизвици и барања на пазарот
- Поддршка на зајакнување на извозна спремност и промоција на извоз,
- Поддршка на зајакнување на соработка академија и бизнис,
- Зајакнување на капацитетите на лабораториите за поефикасна поддршка на бизнис секторот,
- Унапредување на концептот и практиките за општествена одговорност.

Развој на туризмот и угостителството во Република Северна Македонија

- Подобрување на конкурентноста на туристичката понуда во земјата преку креирање на поволна бизнис клима и зголемена валоризација на културните и природните богатства,
- Зголемување на бројот на домашни и странски туристи, раст на приходите од туризмот, со крајна цел зголемено учество на туризмот во вкупниот БДП на земјата,
- Зголемување на туристичката понуда и градење на препознатлив туристички имиџ со воведување на светски стандарди во туристичко-угостителските услуги,
- Унапредување на меѓународната туристичка соработка,
- Поддршка на туристичките дестинации надвор од туристичка сезона,
- Конкурентна бизнис клима за раст на бројот на мали и средни претпријатија и нови работни места од областа на туризмот и угостителството,
- Натamoшен развој на активниот туризам како потенцијал за силен локален економски развој.

- Изготвување на Национална стратегија за туризам 2024/2029,

Планирање и одржливо искористување на природните богатства

- Зголемување на учеството на обновливите видови на енергија во финалната потрошувачка на енергија и заштита на животната средина;
- Обезбедување енергетска сигурност и стабилност;
- Рраст на инвестициите во енергетскиот сектор;
- Зголемување на користењето на природниот гас и искористување на сончевата енергија во домаќинствата;
- Интегрирање на пазарите на електрична енергија со земјите од регионот и земјите членки на Европската Унија;
- Истражување, експлоатација и одржливо искористување на минералните сировини;
- Планирање и одржливо користење на просторот и природните богатства и развивање на институционалните капацитети,
- Планирање и одржливо истражување и искористување (експлоатација) на минералните сировини
- Изработка на Стратегија за минерални сировини;
- Донесување на сите подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за минерални сировини;
- Постапки за доделување на концесии за проспекциски геолошки истражување и за детални геолошки истражувања на минерални сировини;
- Издавање на дозволи за детални геолошки истражувања;
- Постапки за доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини;
- Издавање на дозволи за експлоатација на минерални сировини;
- Унапредување на правната рамка од областа на минералните сировини;

Креирање на единствен пазар–внатрешен пазар на Република Северна Македонија усогласено со целокупното законодавство на Европската Унија

- Унапредување на заштитата на потрошувачите со натамошна хаармонизација на Законот за заштита на потрошувачите;
- Ефикасно спроведување на правото во делот на заштита на потрошувачите;
- Постигнување на поголема едуцираност на потрошувачите за остварување на нивните права, запознавање на трговците со правата и обврските и начинот на заштита на економските интереси;
- Зголемување на довербата на потрошувачите према трговците на стоки и услуги;
- Правна заштита на потрошувачите при склучување на договори за потрошувачки кредити како потрошувач

- Усогласување на националното техничко законодавство од областа на возилата со техничкото законодавство за возилата на ЕУ за регулирање на внатрешниот пазар, согласно ЕУ регулативата

Развивање на ефективна трговска политика

- Создавање на поволна деловна клима со политики на соработка со бизнис-секторот, недискриминација, зголемена ефикасност и транспарентност на институциите и целосно почитување на правната држава,
- Јакнење на позицијата на Република Северна Македонија во меѓународната заедница и унапредување на односите и јакнење на соработката на билатерален, регионален и мултилатерален план,
- Олеснување на пристапот на меѓународните пазари на стоки и услуги преку склучување на Договори за слободна трговија и договори за трговска и економска соработка, либерализација на трговијата со стоки и услуги и идентификување и намалување на бариерите во трговијата во рамките на склучените договори,
- Зајакнување на процесот на планирање, подготвување и следење на реализацијата на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) како основен стратешки програмски документ во процесот на усогласување на националното законодавство со законодавството на Европската унија,
- Имплементација на Повеке годишниот Акциски план за регионалната економска област- MAP REA.

ОСВРТ НА ОСТВАРЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2022/2023 ГОДИНА**ПРОГРАМА 1: ПОДОБРУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА КЛИМА И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА****Поддршка и развој на мали и средни претпријатија:**

Во 2022 година реализирани се следните мерки од Програмата за развој на претприемништвото и конкурентноста на малите и средни претпријатија за 2022 година:

- Финансиска поддршка за микро, мали и средни претпријатија (пристигнати се 64 апликации, субвенционирани се 33 претпријатија со средства во износ од 6.070.781 ден),
- Субвенционирање на трошоци на занаетчи (пристигнати се 33 апликации, субвенционирани се 23 занаетчи со средства во износ од 1.426.925 ден.).
- Кофинансирање на проекти за развој и промоција на претприемништвото и занаетството во Република Северна Македонија со Ребаланс на Буџетот за 2022 година беше избришана, а средствата беа прераспределени.

Во 2023 година реализирани се следните мерки од Програмата за развој на претприемништвото и конкурентноста на малите и средни претпријатија за 2023 година:

- Финансиска поддршка за микро, мали и средни претпријатија (пристигнати се 118 апликации, субвенционирани се 80 претпријатија со средства во износ од 20.083.276,00 денари),
- Субвенционирање на трошоци на занаетчи (пристигнати се 40 барања, субвенционирани се 31 занаетчи со средства во износ од 2.051.747,00 денари),
- Финансиска поддршка за женско претприемништво за дигитализација на деловните процеси (пристигнати се 6 барања, субвенционирани се 1 претпријатие со средства во вкупен износ од 156.040,00),
- Поддршка и развој на интернационализација на мали и средни претпријатија за сертификација на системи за квалитет според ИСО стандарди или сертификација на ХАЛАЛ систем. Мерката беше избришана со Ребаланс на Буџетот за 2023-та, а средствата беа прераспределени.
- Кофинансирање на проекти за развој и промоција на претприемништвото и занаетството, како и програмски активности на мрежите на бизнис ангели (поддржани се вкупно 18 проекти со средства во износ од 4.552.743,00 денари)
- Кофинансирање на проекти на фондации и здруженија кои се однесуваат на нефинансиска поддршка за развој на претприемништвото и конкурентноста на мали и средни претпријатија (поддржани се 7 проекти со средства во износ од 1.684.220,00 денари),

- Кофинансирање на проекти на здруженија, фондации и занаетчиски комори за развој и промоција на занаетството (поддржани се 10 проекти со средства во износ од 2.550.023,00 денари),
- Кофинансирање на проекти за програмски активности на мрежите на бизнис ангели (поддржан е еден проект со средства во износ од 318.500,00 денари).

Развој и подобрување на конкурентноста на македонската индустрија и инвестициона политика и општествена одговорност:

Во 2022 година усвоен е нов Акциски план за имплементација на Индустриска стратегија, донесена е Програма за поддршка на конкурентност на преработувачката индустрија и општествена одговорност за 2022 година. Јавните повици за мерките по Програмата се објавени и тоа за:

- Поддршка во развој на деловните субјекти, развој на производ, развој на пазар, (Од добиените 21 барања од фирмите, позитивно беа оценети 14 апликации, во износ од 2.986.472,00 денари)
 - Поддршка на лабораториите во нивна акредитација, реакредитација и набавка на опрема, (поддржани се 11 лаборатории, со вкупна вредност од од 3.150.246,00 денари)
 - Поддршка на фирмите за креирање ланец на вредности. (поддржана е една фирма во вредност од 181.992,00 денари).
 - Мерките за специјализирани обуки и пилот проекти за паметна специјализација со ребаланс на буџет беа избришани.
 - Во делот за општествена одговорност беше реализирана мерката за Поддршка за развивање, одржување и применување социјално прифатливи практики на деловните субјекти, преку која беа поддржани 12 субјекти со вредност од 775.148 денари.
- Отпочната е постапка за изработка на стратегија за извозна промоција, со цел да се поддржи интернационализацијата на деловниот сектор.

Во 2023 година реализацирани се повеќе мерки преку Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествена одговорност. Објавени беа јавни повици за:

- Поддршка во развој на деловните субјекти, развој на производ, развој на пазар,
- Поддршка на лабораториите во нивна акредитација, реакредитација и набавка на опрема,
- Поддршка за развивање, одржување и применување социјални прифатливи практики на деловните субјекти,

- Кофинансирање за организирање на специјализирани обуки - длабински и детални технолошки обуки за преработувачка индустрија,
- Тематски Предизвик - поттикнување на иновативни и колаборативни пилот проекти поврзани со паметна специјализација, зелена и дигитална трансформација во четворен хеликс,

За првата мерка за поддршка на деловните субјекти, може да се побараат средства за повеќе намени и тоа:

- Изработка на стратегија за извоз и/или студии за истражување на пазарот и/или маркетинг стратегија и/или активности за развој на бренд за извозно ориентирани претпријатија;
- Набавка, имплементација, сертификација и обука за хоризонтални стандарди; хармонизирани и други стандарди и стандардизациски документи од областа на преработувачката индустрија потребни за интернационализација и поголема конкурентност;
- Кофинансирање на дел од трошоците за официјални такси за регистрација во меѓународни институции (WIPO, EPO, EUIPO и други) за меѓународна заштита на правата на индустриска сопственост;
- Кофинансирање на дел од трошоците за соработка меѓу компаниите и универзитетите за истражување, развој и иновации (користење на лабораториите при универзитетите за испитување и истражување, изработка на проектна документација за подобрување на технолошкиот процес и производ, стручна анализа и консултација, специјализирана обука, подготовка и објава на заеднички анализи и трудови во меѓународни стручни списанија и сл.);
- Кофинансирање на трошоци за дигитална трансформација на компаниите: оценка на дигиталната спремност и изработка на план за дигитална трансформација, развој/набавка на дигитални решенија за поддршка на бизнисот и производството, систем за компјутерска безбедност, дигитален маркетинг, развој на дигитална култура и стекнување напредни дигитални вештини преку кофинансирање на трошоци за обуки (групни и индивидуални) за подигање на дигиталните компетенции;
- Експертска поддршка во развивање/имплементација на проект за оптимизација на производството преку воведување нови бизнис модели со напредни производни и менаџерски концепти и методологии во насока на унапредување на продуктивноста и квалитетот и намалување на трошоците;
- Експертска анализа и изработка на техничка–проектна документација или студија за техничка изводливост за: планирани инвестициони проекти, подготовка на претпријатието за примена на мерки за енергетска ефикасност, воведување на циркуларна

економија и зелена економија, за зелен и пониско јаглероден раст и развој, воведување на нови, модерни технологии за чисто производство, оценка на извозна и/или иновативна спремност;

- Изработка и ревизија на проектна документација за поставување на фотонапонски електроцентрали на кров за производство на електрична енергија;
- Изработка на проектна документација и/или изградба на приклучок на преносната/дистрибутивна мрежа за природен гас.

Како нови стратешки документи во текот на 2023 година беше завршена подготовката на Стратегијата за паметна специјализација на Република Северна Македонија 2024-2027 и Стратегија за промоција на извозот на Република Северна Македонија 2024-2027. Стратегијата за паметна специјализација на Република Северна Македонија 2024-2027 во декември 2023 година беше усвоена од страна на Владата на Република Северна Македонија, а Стратегијата за промоција на извозот на Република Северна Македонија 2024-2027 е доставена во Влада и е во процедура на усвојување

ПРОГРАМА 2: ОДРЖЛИВО ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Развој на енергетиката:

- Донесен Закон за изменување и дополнување на Законот за енергетика,
- Донесен Закон за изменување и дополнување на Законот за енергетска ефикасност,
- Донесен Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за обновливи извори на енергија,
- Донесен Акциски план за енергетска ефикасност,
- Донесен Национален акциски план за енергија и клима,
- Донесена Уредба за критериумите и условите за прогласување на кризна состојба во случаи на временски и природни непогоди, хаварии и нарушувања на пазари на електрична енергија, начинот на снабдување со електрична енергија во кризна состојба, мерките што се преземаат во случај на кризна состојба, како и правата и обврските на носителите на лиценци за вршење на електроенергетски дејности,
- Усвоен патоказ за праведна транзиција,
- Извештај за енергетска ефикасност до Енергетска заедница,
- Извештај за ОИЕ до Енергетска заедница,
- Извештај за сигурноста во снабдувањето со природен гас,

- Донесување на Енергетскиот биланс - Министерството за економија го подготви Енергетскиот биланс. Владата на Република Северна Македонија го донесе Енергетскиот биланс за 2023 година,
- На почетокот на 2023 година се донесоа Програма за заштита на ранливите потрошувачи на енергија, Програма за финансиска поддршка за производство на електрична енергија, Програма за промоција на обновливи извори на енергија и поттикнување на енергетска ефикасност во домаќинствата за 2023 година и Програма за поттикнување на сигурноста во снабдувањето со природен гас во домаќинствата за 2023 година,
- Издадени се Уверенија за ракувачи со одделни видови на енергетски уреди и постројки и Овластувања за енергетски контролор според Законот за измена на законот за енергетска ефикасност.

Одржливо искористување на минерални сировини:

- Измена и дополнување на Законот за минерални сировини,
- Отпочната е изработка на Стратегија за минерални сировини;
- Донесување на подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за минерални сировини,
- Изработка на технички нормативи кои произлегуваат од законската регулатива од областа на минералните сировини;
- Надградба на ГИС-системот и неговите софтверски алатки,
- Нов системот е-концесии за доделување на концесии со електронска аукција,
- Спроведување на повеќе постапки (тендери) за доделување на концесии за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини,
- Изработка на Дозволи за детални геолошки истражувања и за експлоатација на минерални сировини,
- Издавање на Овластувања за изработка на геолошка документација и рударски проекти,
- Спроведување на стручни испити за полагање за добивање на Лиценци за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања,
- Спроведување на стручни испити за полагање за добивање на Лиценци за изработка на рударски проекти.

ПРОГРАМА 3: КРЕИРАЊЕ НА ЕДИНСТВЕН ВНАТРЕШЕН ПАЗАР

- Законот за заштита на потрошувачите (Службен весник на РСМ бр. 236/22),
- Закон за технички барања на производителите и оцена на сообразност(Службен весник на РСМ бр. 236/22);
- Законот за општа безбедност (Службен весник на РСМ бр. 302/20,

ПРОГРАМА 4: КРЕИРАЊЕ НА ЕФЕКТИВНА ТРГОВСКА ПОЛИТИКА

На 7 јуни 2023 година Република Северна Македонија пристапи кон Спогодбата за јавни набавки на Светска трговска организација. ЗАКОНОТ за ратификација на изменетата Спогодба за јавни набавки (2012) со Одлука од Комитетот за јавни набавки на СТО за пристапување на Република Северна Македонија кон изменетата Спогодба за јавни набавки (2012) е објавен во Сл. весник на Република Северна Македонија, бр.188/23.

Подготвени и објавени на ЕНЕР се:

- Предлог текст на Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба и ПВР по Законот, како и подготвени се коресподентни табели за усогласеност на Законот со законодавството на ЕУ,
- Предлог текст на Закон за надворешна трговија со стоки кои можат да се користат за смртна казна, мачење или друго сурово, нечовечно и понижувачко однесување или казнување, со ПВР и со коресподентни табели за усогласеност на Законот со законодавството на ЕУ,
- Предлог текст на Законот за трговските друштва, со ПВР и коресподентни табели за усогласеност на Законот со законодавството на ЕУ,

Согласно Законот за трговија донесени се:

- Одлука за забрана на трговците да вршат трговија со одделна стока („службен весник на република северна македонија“ бр.192/23, 196/23 и 227/23).
- Одлука за определување на највисоки цени за одделни производи во трговијата на големо и трговијата на мало („службен весник на република северна македонија“ бр.203/23 и 237/23),
- Одлука за посебни услови за трговијата на одделни стоки („службен весник на република северна македонија“ бр.203/23),
- Одлука за посебни услови за трговија на одделни стоки, определување на највисоки цени за одделни производи во трговијата на мало, како и обврска на трговците да прибавуваат и продаваат определени видови и количества на одделни стоки на потрошувачите според определен редослед („службен весник на република северна македонија“ бр.195/23, 202/23 и 203/23),

Согласно Царинскиот закон донесени се:

- Одлука за намалување на увозните давачки за увоз на свежи домати, краставици и пиперки (Службен весник на РСМ, бр. 203 од 28.9.2023 година),
- Одлука за укинување на увозните давачки -царинските стапки и посебните давачки при увоз на агруми, свежи или сушени (Службен весник на РСМ, бр. 203 од 28.9.2023 година),
- Одлука за укинување на увозната давачка - царинската стапка за увоз на млеко и павлака (службен весник на РСМ, бр. 203 од 28.9.2023 година),

-Одлука за намалување на увозните давачки за увоз на свеж зеленчук (Службен весник на РСМ, бр. 203 од 28.9.2023 година), Согласно Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба донесена е Одлука за утврдување на Листата на стоки и технологии со двојна употреба. Со оваа одлука се усогласува листата на стоки со двојна употреба (Службен весник на РСМ бр. Бр. 121/23 од 13 јуни 2023),

Согласно Измените на Договорот за слободна трговија со Украина објавена е Листа за изменување на листата на земјоделски производи со потекло од заедницата во која Листата на стоки на царински квоти по потекло од Украина кои се увезуваат во Република Северна Македонија (Сл.весник на РСМ бр.142/23).

Објавени се Листите на царински квоти за 2024 година за увоз по Договорите за слободна трговија со ЕУ, ЕФТА, Турција и Украина, по Спогодбата за партнерство со Обединетото Кралство и по Договорот за пристапување на Република Македонија во СТО.

Одржана е Третата седница на Мешовитата комисија по Меморандумот за економска соработка помеѓу Република Северна Македонија и Словачката Република (На 13 јули 2023 година во Скопје).

Спроведено е ажурирање и дополнување на Акцискиот план за усогласување со Директивата за услуги 2006/123/ЕЗ. Новиот Акциски план е усвоен на седница на ВРСМ одржана на 20.12.2023 година.

Согласно Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи континуирано беа издавани решенија на производители, извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи, и решенија за упис на марки на производи од тутун и сродни производи.

Согласно Законот за трговија, континуирано беа издавани и продолжувани лиценци за продажба на алкохолни пијалоци Согласно Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба, континуирано беа издавани дозволи за извоз на стоки и технологии со двојна употреба и сертификати за краен корисник.

Согласно преземените обврски на Република Северна Македонија во Светска трговска организација, редовно беа доставувани нотификации по одделните спогодби на Светска трговска организација, до надлежните тела во СТО.

ОСВРТ НА ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ ВО 2024 ГОДИНА

ПРОГРАМА 1: ПОДОБРУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА КЛИМА И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА

Поддршка и развој на мали и средни претпријатија:

- Реализација на предвидените мерки од Програмата за развој на претприемништвото и конкурентноста на малите и средни претпријатија за 2024 година.
- Изготвување на нов документ: Стратегија за МСП и отпочнување со реализација на мерките и активностите предвидени во истата.

Развој и подобрување на конкурентноста на македонската индустрија и инвестициона политика:

- Реализација на предвидените мерки од Програмата за поддршка на конкурентноста на преработувачката индустрија и општествена одговорност,
- Имплементација на новите стратешки документи за извозна промоција и паметна специјализација,
- Изготвување на нов стратешки документ за општествена одговорност.

Поддршка и развој на туризмот и угостителството:

- Субвенции за организирање на настани, манифестации, и форуми од областа на туризмот,
- Издавање на Ваучери за туризам за работници со ниски приходи.

ПРОГРАМА 2: ОДРЖЛИВО ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Одржлив развој на енергетиката:

- Донесување на нов Закон за енергетика усогласен со пакетот на ЕУ за чиста енергија и донесување на соодветни подзаконски акти,
- Донесување на Закон за обновливи извори на енергија,
- Донесување на Закон за изменување и дополнување на Закон за енергетска ефикасност и соодветни подзаконски акти
- Подготовка на Стратегија за развој на енергетиката до 2050 година,
- Подготовка на Национален план за енергија и клима 2025-2030,
- Активности за спроведување на Патоказот за праведна транзиција,
- Донесување на Инвестиционен план за забрзана транзиција од јаглен,
- Подготовка и донесување на Енергетски биланс,

- Донесување на Програма за ранливи потрошувачи на енергија за 2024 г.
- Донесување на Програма за поттикнување на енергетска ефикасност во домаќинствата за 2024 година,
- Донесување на Програма за финансиска поддршка за производство на електрична енергија за 2024 година,
- Спроведување на тендерска постапка за избор на трговец или снабдувач за купување на електрична енергија произведена од повластени производители коишто користат премија,
- Реализација на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за финансирање, проектирање, изградба, управување, одржување и развивање на дистрибутивниот систем на природен гас во Република Северна Македонија,
- Спроведување на електронско полагање на испити за ракувачи со одделни видови на енергетски уреди и постројки,
- Издавање на Уверенија за положен испит за ракувачи со одделни видови на енергетски уреди и постројки,
- Следење на реализација на Договорите за концесија за производство на електрична енергија од мали хидро центри,
- Донесување на Уредба за моделите за ЕСКО договори,
- Донесување на Уредба за гаранции за потекло од обновливи извори на енергија,
- Донесување на подзаконски акти од Законот за енергетска ефикасност,
- Следење на реализација на Договорите за право на користење на премија

Одржливо искористување на минерални сировини:

- Донесување на Стратегијата за геолошки истражувања, експлоатација и одржливо искористување на минералните сировини од страна на Владата на Република Северна Македонија;
- Планирање и одржливо користење на просторот и природните богатства и развивање на институционалните капацитети;
- Доделување на концесии за детални геолошки истражувања со цел добивање на подетални податоци на просторите со минерални сировини;
- Доделување на концесии за вршење на проспекциски геолошки истражувања на минерални сировини со цел за дефинирање на одредени простори за нивно детално геолошко истражување;
- Доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини со цел отварање на нови рудници (површински и подземни) и ставање во нивна функција;
- Одржување на системот е-концесии за доделување на концесии со електронска аукција;
- Одржување на ГИС системот и неговите софтверски алатки;
- Доделување на лиценци за изработка на геолошка документација и рударски проекти ќе продолжи по електронски пат;

- Издавање на Овластувања за изработка на геолошка документација и за изработка на рударски проекти.

ПРОГРАМА 3: КРЕИРАЊЕ НА ЕДИНСТВЕН ВНАТРЕШЕН ПАЗАР

Донесување на измени и дополнувања на законските прописи за:

- Предлог –Законот за надзор на пазарот,
- Предлог –Законот за метрологијата ,
- Предлог – Закон за деловна тајна ,
- Донесување на подзаконски акти (правилници) врз основана Законот за заштита на потрошувачите (Службен весник на РСМ бр. 236/22),
- Донесување на подзаконски акти (правилници) врз основа Закон за технички барања на производите и оцена на сообразност(Службен весник на РСМ бр. 236/22), континуирано унапредување на процесот на усогласување на националното техничко законодавство со транспонирање на ЕУ директиви од Новиот и Стариот приод и измени на Директивата за општата безбедност на производите со цел обезбедување слободно движење на македонските производи на единствениот Европски пазар;
- Донесување на подзаконски акти (правилници) врз основа на Законот за општа безбедност (Службен весник на РСМ бр. 302/20),
- Донесување на подзаконски акти (правилници) врз основа на Законот за возила.

ПРОГРАМА 4: КРЕИРАЊЕ НА ЕФЕКТИВНА ТРГОВСКА ПОЛИТИКА

- Донесување нов Закон за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба (согласно Регулативата на ЕУ 2021/821,
- Донесување подзаконски акти согласно Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба,
- Донесување Закон за надворешна трговија со стоки и услуги кои можат да се користат за извршување смртна казна, мачење или друго сурово нечовечно или деградирачко постапување или казна,
- Донесување подзаконски акти согласно Законот за надворешна трговија со стоки и услуги кои можат да се користат за извршување смртна казна, мачење или друго сурово нечовечно или деградирачко постапување или казна,
- Подготовка на предлог текстовите Законите за изменување и дополнување на Законот за услуги, Законот за трговија, Законот за едношалтерски систем и Законот за трговски друштва заради реализација на проектот на Владата за дигитализација на процесите,

- Подготовка на предлог текст на нов Закон за трговските друштва, со кој се врши усогласување со најновото законодавство на ЕУ во рамки на ИПА 2 Проектот – Зајакнување на внатрешниот пазар / Компонента 3-Право на трговските друштва.
- Усвојување на Предлог закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва, со кој се воведува можноста за принуден откуп и продажба на акции, како и воведување одредби за холдинг, односно концерн како нови форми на поврзување на трговските друштва,
- Продолжување со имплементацијата на Договорите за слободна трговија со ЕУ, ЦЕФТА, ЕФТА државите, Обединетото Кралство, Украина и Турција ,
- Имплементација на Законот за трговија,
- Имплементација на Законот за тутун и тутунски производи,
- Имплементација на Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба,
- Имплементација на Законот за услуги,
- Имплементација на Дополнителен протокол 6 за трговија со услуги
- Имплементација на: Регионален Дополнителен протокол 5 за олеснување на трговијата,
- Имплементација на СТО – Спогодбата за олеснување на трговијата,
- Имплементација на Референтниот документ за домашната регулатива на услуги,
- Ратификација на Спогодбата за јавни набавки во СТО за пристапување на РСМ,
- Нотификација во СТО по Спогодбата за пристап на пазарот, Спогодбата за земјоделство, Спогодбата за правила за потекло, Спогодбата за фитосанирарни мерки и Спогодбата за спроведување на членот 6 од Општата спогодба за царини и трговија од 1994 година,
- Имплементација на Дополнителниот протокол по Договорот за слободна трговија со Украина,
- Примена на софтвер за електронско издавање на дозволи за контрола на извоз на стоки и технологии за двојна употреба.

ПРОГРАМИ

Министерството за економија во периодот 2024-2026 ќе ги реализира следниве вертикални и хоризонтални програми и потпрограми со мерки и активности кои се во функција на остварување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија и приоритетите и целите на Министерството за економија.

Во Стратешкиот план за работа на Министерството за економија креирани се следниве стратешки програми:

- I. ПОДОБРУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА КЛИМА И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА
КОНКУРЕНТНОСТА
- II. ОДРЖЛИВО ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ
- III. КРЕИРАЊЕ НА ЕДИНСТВЕН ВНАТРЕШЕН ПАЗАР
- IV. КРЕИРАЊЕ НА ЕФЕКТИВНА ТРГОВСКА ПОЛИТИКА

ПЛАНОВИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИТЕ

А: ОПРАВДАНОСТ И ДИЗАЈН НА ПРОГРАМА 1

Образложение: ПРОГРАМА 1 ПОДОБРУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА КЛИМА И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА произлегува од:

1. Стратешкиот приоритет на Владата на РСМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2024 година:

- обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните,
- унапредување на енергетска транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени,
- Успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија,

Приоритетна цел: поддршка и развој на одржливи и конкурентни микро, мали и средни компании, унапредување на занаетството, претприемништвото и иновациите, воведување на секторски пристап, паметна специјализација и развивање на Национална стратегија за развој 2021-2041 врз принципите на одржлива циркуларна економија и европските стандарди, унапредување на напредокот на компаниите нивната конкурентност на пазарот и дигитализација на бизнисите, унапредување и олеснување на инвестициската клима и интернационализација на бизнисите, вложување во зелена економија и креирање на зелени работни места, поддршка на економијата преку зголемување на вложувањата во истражување, развој и иновации, развој на туризмот и угостителството.

1. НПАА : Поглавје 20-Претпријатија и индустриска политика

Поглавје 20; Сектор: Туризам и угостителство; Тема: Туризмот како дел од индустриската политика

2. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Поволно деловно окружување:

Поддршка на домашните претпријатија, пред сè на микро, малите и средните претпријатија, отворање на нови работни места и зголемување на нивото на платите во економијата,

Поддршка на домашните претпријатија, пред сè на микро малите и средните претпријатија, отворање на нови работни места со активни мерки за вработување и зголемување на нивото на платите во економијата,

Зголемување и подобрување на можноста за раст на мали и средни претпријатија (МСП),

Динамичен екосистем на претприемништво и иновации,

Конкурентни МСП како двигатели на инклузивниот економски раст,

Зајакнат меѓуинституционален дијалог во функција на креирањето на политиките, мерките и активностите за индустриската

политика,

Унапредување на капацитетот и конкурентноста на кластерите и нивните членки, нивно меѓународно поврзување, унапредување на знаењата базирани на високи технологии, истражување и развој, извозно ориентирани стратегии и модел базиран на индустријализација,

Зголемена конкурентност на македонската индустрија,

Зголемена поддршка на интернационализација на претпријатијата,

Поддршка на соработка наука и бизнис во насока на паметна специјализација,

Поддршка во создавање поволна клима за инвестиции,

Поддршка на инвестициите за зголемување на конкурентноста, на економијата и на вработувањата,

Поддршка во привлекување на странски и домашен капитал за развој на единиците на локалната самоуправа и за развој на нови технологии и нивна примена во националната економија ,

Унапредување на концептот и практиките за општествена одговорност.

Развој на туризмот и угостителството во Република Северна Македонија

Подобрување на конкурентноста на туристичката понуда во земјата преку креирање на поволна бизнис клима и зголемена валоризација на културните и природните богатства;

Зголемување на бројот на домашни и странски туристи, раст на приходите од туризмот, со крајна цел зголемено учество на туризмот во вкупниот БДП на земјата;

Зголемување на туристичката понуда и градење на препознатлив туристички имиџ со воведување на светски стандарди во туристичко-угостителските услуги;

Унапредување на меѓународната туристичка соработка;

Поддршка на туристичките дестинации надвор од туристичка сезона;

Конкурентна бизнис клима за раст на бројот на мали и средни претпријатија и нови работни места од областа на туризмот и угостителството;

Натамошен развој на активниот туризам како потенцијал за силен локален економски развој.

Цел на Програмата: Обезбедување на економски развој и раст на македонското стопанство, зголемување на вработеноста преку создавање поттикнувачка клима за отворање на нови и јакнење на постојните микро, мали и средни претпријатија, како и имплементација на интегрирана индустриска политика која води кон раст, развој и иновации , развој на концептот на општествена одговорност, унапредување на општествено одговорни практики , конкурентна бизнис клима за раст на бројот на мали и средни претпријатија и нови работни места од областа на туризмот и угостителството

Показатели за успех на Програмата: Бројот на поддржани на мали и средни претпријатија, бројот на издадени сертификати

	општествена одговорност
Потпрограма 3: ПОДДРШКА И РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО	Показател за успешност: Зголемен број на домашни туристи, Зголемување на стапката на вработеност во оваа стопанска гранка Поддршка на туристичките дестинации(угостителите)надвор од туристичка сезона Зголемување на учеството во БДП

Б: План за спроведување на програмата

Потпрограма 1: ПОДДРШКА И РАЗВОЈ НА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/год ина)	Крај (месец/год ина)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1. Финансиска поддршка за микро, мали и средни претпријатија	МЕ/Сектор за МСП	-Стопански Комори -Бизнис центри	Јануари/ 2024	Декември /2024	Постојни вработени			57.000.000		

2. Субвенционирање на трошоци на занаетчи	МЕ/Сектор за МСП	-Занаетчиски Комори - Здруженија -Фондации	Јануари/ 2024	Декември /2024	Постојни вработени + 1 нововработен	6.500.000
3. Финансиска поддршка за женско претприемништво за отварање на нов канал на продажба онлајн	МЕ/Сектор за МСП	-Стопански Комори -Бизнис центри	Септември/ 2024	Декември /2024	Постојни вработени	2.500.000
4. Надоместување на дел од трошоците на деловните субјекти за сертификација на системи за квалитет според ИСО стандарди	МЕ/Сектор за МСП	- Фондации, - Здруженија на граѓани - Стопански Комори	Септември/ 2024	Декември /2024	Постојни вработени	2.000.000
5. Надоместување на дел од трошоците на деловните субјекти за сертификација на ХАЛАЛ систем	МЕ/Сектор за МСП	- Фондации, - Здруженија на граѓани - Стопански Комори	Септември/ 2024	Декември /2024	Постојни вработени	2.000.000
6. Кофинансирање на проекти за развој и промоција на претприемништвото и занаетчиството, како	МЕ/Сектор за МСП	- Фондации, - Здруженија на граѓани - Стопански	Септември/ 2024	Декември/2 024	Постојни вработени +1 нововработен	8.000.000

<p>и кофинансирање на програмски активности на мрежите на бизнис ангели</p> <p>6.1 Кофинансирање на проекти на фондации и зруженија на граѓани кои се однесуваат на нефинансиска поддршка за развој на претприемништвото и конкретност на МСП</p> <p>6.2 Кофинансирање на проекти на здруженија на граѓани, фондации и занаетчиски комори за развој и промоција на занаетчиството</p> <p>6.3 Кофинансирање на проекти за програмски активности на мрежите на бизнис ангели</p>		<p>Комори</p> <p>- Мрежи на бизнис ангели</p>				
<p>7. Кофинансирање на дел од трошоците за едукација на</p>	<p>МЕ/Сектор за МСП</p>	<p>- Фондации, - Здруженија на</p>	<p>Септември/ 2024</p>	<p>Декември/</p>	<p>Постојни вработени</p>	

вработените лица до 29 години		граѓани - Стопански Комори		2024		
Вкупно активности во I година:					7	80.000.000
Вкупно активности во II година:					7	80.000.000
Вкупно активности во III година:					7	80.000.000
Вкупно за потпрограма 1:					21	240.000.000

Потпрограма 2: РАЗВОЈ И ПОДОБРУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА НА МАКЕДОНСКАТА ИНДУСТРИЈА, ИНВЕСТИЦИСКА ПОЛИТИКА И ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Активност	Одговорни	Консулт ирани	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)			
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.	
1.Имплементација на Индустриската стратегија и Акцискиот план преку мерки од Програма за поддршка на преработувачка	МЕ Сектор индустриска и инвестициска политика и општествена одговорност		01.2024	12.2024	Помошник раководител на сектор				12.00 0.00 0	45.00 0.000	60.000. 000
					Раководител на одделение						

индустрија и општествена одговорност										
2.Имплементација на мерки од Извозна стратегија	МЕ Сектор индустриска и инвестициска политика и општествена одговорност				советник			6.500.000	35.000.000	45.000.000
3.Имплементација на мерки од Стратегија за паметна специјализација	МЕ Сектор индустриска и инвестициска политика и општествена одговорност				советник			15.000.000	95.000.000	105.000.000
4.Имплементација на мерки за општествена одговорност	МЕ Сектор индустриска и инвестициска политика и општествена одговорност				Раководител на одделение			2.000.000	4.000.000	6.000.000
Вкупно активности во I година:								35.500.000		
Вкупно активности во II година:								189.700.000		
Вкупно активности во III година:								212.700.000		
Вкупно за потпрограма 2:								437.900.000		

Потпрограма 3: ПОДДРШКА И РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТТИТЕЛТВОТО										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/год)	Крај (месец/год)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II	III	I год.	II г	III г
1. Меѓународна и билатерална соработка во туризмот	МЕ	Приватен сектор МЕ е членка на СТО и други меѓународни организации и за истите се предвидува плаќање на чланарини и учество на настани	2024	2026	Сопствени капацитети			3.500.000,00		
2. Подготовка на национална стратегија и акциски план за развој на туризмот на Република Северна Македонија за 2023-2028 година	МЕ	Приватен сектор, Факултети за туризам и невладини организации	2024	2025	Сопствени капацитети			5.500.000,00		
3. Субвенции за туристички цели на селски домаќинства	МЕ		2024	2025	Сопствени капацитети			2.000.000,00		
4. Финансиска поддршка за женско претприемништво во туризмот	МЕ		2024	2025	Сопствени капацитети			2.000.000,00		
5. Поддршка на зимскиот туризам преку организирање на регионална конференција	МЕ	МЕ/Локални самоуправи/	2024	2026	Сопствени капацитети			500.000,00		
6. Одбележување на Светскиот ден на туризмот со доделување на признанија за најуспешните од областа на туризмот	МЕ/МВР		2024	2026	Сопствени капацитети			500.000,00		
7. Изготвување на студија за развој на човечките ресурси и	МЕ		2024	2025	Сопствени капацитети			1.000.000,00		

замена на кадар согласно понудата и побарувачката во туризмот и угостителството во Република Северна Македонија						
8. ЕКО АКЦИЈА за чистење на туристичките центри низ државата и Кампања за безбедно патување	ME	ME	2024	2026	Сопствени капацитети	1.500.000,00
9. Надградба на онлајн платформата за објавување, следење и евалуација на јавни повици.	ME/	факултетите за туризам и здруженијата	2024	2026	Сопствени капацитети	500.000,00
10. Поддршка за рурален туризам преку Инвестиции во градба или реконструкција за туристички капацитети за сместување и исхрана во рурални средини	Me	МВР и факултетите за туризам	2024	2026	Сопствени капацитети	43.000.000,00
11. Субвенции за приспособување на угостителски објекти за пристап на лица со попречености	ME		2024	2026	Сопствени капацитети	4.000.000,00
12. Изготвување на студија за намалување на отпадот од храна и еко практики во угостителството и туризмот во Република Северна Македонија	ME		2024	2025	Сопствени капацитети	1.500.000,00
13. Субвенци на туристичко угостителскиот сектор за имплементација на ЕКО СТАНДАРДИ	ME	ME	2024	2026	Сопствени капацитети	2.000.000,00
14. Поддршка на Активен						2.000.000,00

туризам						
15. Субвенции за едукација и тренинг обуки во туризмот и угостителството Организирање на регионални конференции	ME	ME	2024	2026	Сопствени капацитети	1.500.000,00
15.Програма за поддршка на работници со ниски примања	ME	ME	2024	2026	Сопствени капацитети	30.000.000,00
16. Субвенции за дигитализација на туристичко/угостителскиот сектор	ME	ME	2024	2026	Сопствени капацитети	2.000.000,00
Вкупно активности во I година: 16						73.000.000,00
Вкупно активности во II година:16						73.000.000,00
Вкупно активности во III година:16						73.000.000,00
Вкупно за потпрограма 4: 48						219.000.000,00

A: ОПРАВДАНОСТ И ДИЗАЈН НА ПРОГРАМАТА 2

Образложение:**ПРОГРАМАТА ОДРЖЛИВО ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ПРИРОДНИТЕ БОГАТСТВА** произлегува од:

1. Стратешкиот приоритет на Владата на РСМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2024 година: -обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните, -унапредување на енергетска транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени, -успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија, Приоритетна цел: планирање и одржливо искористување на природните богатства, зголемување на учеството на обновилите видови на енергија во финална потрошувачка на енергија, обезбедување енергетска сигурност, стабилност и заштита на животната средина, планирање и одржливо користење на просторот и природните богатства, подобрување на енергетска ефикасност.

2. НПАА :Поглавје 15; Сектор: Енергетика;
3.15.1 Сигурност во снабдувањето

3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:
Планирање и одржливо искористување на природните богатства

<p>Зголемување на учеството на обновливите видови на енергија во финалната потрошувачка на енергија, заштита на животната средина и поттикнување на енергетската ефикасност;</p> <p>Обезбедување енергетска сигурност и стабилност;</p> <p>Раст на инвестициите во енергетскиот сектор;</p> <p>Вложување во зелена економија и креирање на зелени работни места;</p> <p>Подобрување на квалитетот на хуманото планирање, уредување и одржливо искористување на просторот</p> <p>Зголемување на користењето на природниот гас и искористување на сончевата енергија во домаќинствата;</p> <p>Истражување, експлоатација и одржливо искористување на минералните сировини,</p> <p>Интегрирање на пазарите на електрична енергија со земјите од регионот и земјите членки на Европската Унија;</p> <p>Планирање и одржливо користење на просторот и природните богатства и развивање на институционалните капацитети,</p> <p>Унапредување на правната рамка од областа на минералните сировини.</p>
<p>Цел на Програмата: Создавање на услови за стабилно и одржливо обезбедување со енергија, раст на инвестициите во енергетскиот сектор, подобрување на енергетската ефикасност и поголемо вклучување на обновливите извори на енергија во енергетската потрошувачка како и поттикнување на геолошките и проспекциските истражувања на одредени простори за утврдување на минералните и неминерални природни ресурси и нивно искористување.</p>
<p>Показатели за успех на Програмата:</p> <p>Вкупен инсталиран капацитет од 200 MW за производство на електрична енергија со изградба на електроцентрали кои ќе користат премиум,</p> <p>Сертификација на операторот на систем за пренос на природен гас,</p> <p>Реновирање на 1 % од вкупната корисна површина која ја користат државните згради на годишно ниво,</p> <p>Основен Фонд за енергетска ефикасност,</p> <p>Бројот на поддржани апликации за ранливи категории,</p> <p>Број на баратели согласно програмата за промоција на обновливи извори на енергија и подобрување на енергетската ефикасност во домаќинствата за 2023 година,</p> <p>Број на баратели согласно програмата за поттикнување на сигурноста во снабдување со различни видови на енергија во домаќинствата за 2023 година,</p> <p>Бројот на доделени концесии за детални геолошки истражувања, проспекциски геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини.</p>
<p>Програмата е: (забележете го видот на Програмата) ☒ <u>Хоризонтална</u> ☐ Вертикална</p>
<p>Потпрограми (компоненти) од Програмата:</p>

<p>Потпрограма 1: РАЗВОЈ НА ЕНЕРГЕТИКАТА</p>	<p>Показател за успешност: Вкупен инсталиран капацитет од 200 MW за производство на електрична енергија со изградба на електроцентрали кои ќе користат премиум, Бројот на објавени јавни повици за доделување на субвенции за искористувањ на обновливите извори на енергија и поттикнување на енергетска ефикасност во домаќинствата</p>
<p>Потпрограма 2: ОДРЖЛИВО ИСКОРИСТУВАЊЕ НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ</p>	<p>Показател за успешност: Изработка на Стратегија за минерални сировини, донесување на подзаконските акти согласно законската регулатива, одржување на системот е-концесии за несметано функционирање за доделување на концесии за проспекциски, детални геолошки истражувања и експлоатација со електронска аукција, одржување на ГИС системот, донесување на Програма за рекултивација на деградираните простори, изработка на Физибилити студии за оправданост на концесиите за експлоатација на минерални сировини</p>

Б: План за спроведување на програмата

Потпрограма 1 РАЗВОЈ НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Активност	Одговорни	Консултанти	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
1.Ангажирање во Комисии	МЕ/ Сектор за	Влада	01/2024	12/2024	I год.	II год.	III год.	I год. 1.000.00	II год. 1.000.00	III год.

согласно Законот за енергетика (Комисијата за спроведување на постапка за доделување на овластување за изградба на нови или реконструкција на постојни енергетски објекти)	енергетика и членови во комисија од други институции							0	0	1.000.000
2.Јавна набавка за одржување на софтвер за евиденција на Договори за право на користење на премија	МЕ/ Сектор за енергетика		01/2024	12/2024				300.000	300.000	300.000
3.Јавна набавка за подготовка на Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за	МЕ/ Сектор за енергетика		06/2024	12/2024				400.000	/	/

изработка на Национален план за енергија и клима 2025-2030										
4.Програма за поттикнување на енергетска ефикасност во домаќинствата за 2024 година	МЕ/ Сектор за енергетика		01/2024	12/2024				240.000.000	240.000.000	250.000.000
5.Програма за финансиска поддршка за производство на електрична енергија од повластени производители кои користат премија за 2024 година	МЕ/ Сектор за енергетика		01/2024	12/2024				30.000.000	70.000.000	80.000.000
6.Програма за заштита на ранливи потрошувачи на	МЕ/ Сектор за енергетика		01/2024	12/2024				60.000.000	60.000.000	60.000.000

енергија за 2024 година										
7.Чланарини за членство во Енергетската Заедница, IRENA (International Renewable Energy Agency-Меѓународна агенција за обновлива енергија) и Енергетската Повелба, објавување на огласи за субвенции, објавување на јавни повици за тендерски постапки	МЕ/ Сектор за енергетика		01/2024	12/2024				1.000.000	2.000.000	3.000.000
Вкупно активности во I година: 7								332.700.000		
Вкупно активности во II година: 7								383.300.000		
Вкупно активности во III година: 7								394.300.000		
Вкупно за потпрограма 1: 23								1.110.300.000,00		

Потпрограма 2: ОДРЖЛИВО ИСКОРИСТУВАЊЕ НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1.Одржување на ГИС софтверските пакети	МЕ	/	01.01.2024	31.12.2024	3	3	3	180.000,00	180.000,00	180.000,00
2.Одржување на системот Е-концесии за доделување на концесии со електронска аукција	МЕ	/	01.01.2024	31.12.2024	3	3	3	120.000,00	120.000,00	120.000,00
3.Изработка на Стратегија за минерални сировини во Република Северна Македонија	МЕ/ МАН У		01.01.2024	18.05.2024	3			3.500.000,00	/	
4.Изработка на Физибилити студии за оправданост на концесиите за експлоатација на минерални сировини	МЕ	МЗШВ, МЖСПП, МТВ, МК и општините	01.01.2024	31.12.2024	3	3	3	1.500.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00
5.Формирање на 6.Комисии за вршење на стручна оцена (ревизија) на рударски проекти	МЕ	Ангажиран и надворешни членови од областа на рударството	01.01.2024	31.12.2024	2	2	2	500.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00

		о								
7.Спроведување на стучен испит за полагање за добивање на Лиценци за изработка на геолошка документација и рударски проекти	МЕ	ГЗ, Влада на РСМ, МИОА, МО, Факултет за природни и технички науки - Штип	01.01.2024	31.12.2024	7	7	7	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
8.Објава на тендери за доделување на концесии за детални геолошки истражувања, проспекциски геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини	МЕ	МЖСПП, МЗШВ, МФ, МТВ, МК, ГСВПСМ, КПЗЕП, ПВРСМ	01.01.2024	31.12.2024	4	4	4	800.000,00	800.000,00	800.000,00
9.Набавка на плакети и пофалници по повод Денот на рударите 28 Август	МЕ	Компании за номинирање на стручни лица	01.01.2024	31.12.2024	2	2	2	200.000,00	200.000,00	200.000,00
10.Програма за рекултивација на деградирани простори	МЕ	/	01.01.2024	31.12.2024	2	2	2	2.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00
Вкупно активности во I година: 10								9.800.000,00		
Вкупно активности во II година: 10								11.300.000,00		
Вкупно активности во III година: 10								11.300.000,00		

Вкупно за потпрограма 2: 300				32.400,000,00
Образложение: ПРОГРАМАТА 3: КРЕИРАЊЕ НА ЕДИНСТВЕН ВНАТРЕШЕН ПАЗАР произлегува од:				
<p>1. Стратешкиот приоритет на Владата на РСМ содржан во Одлуката за стратешки приоритети за 2024 година:</p> <ul style="list-style-type: none"> -обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните, -унапредување на енергетска транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени, -Успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија, -обезбедување на единствен внатрешен пазар за подобар животен стандард на граѓаните преку поголема заштита на потрошувачите и слободно движење на стоки и услуги, <p>Приоритетна цел: Креирање на единствен пазар–внатрешен пазар на Република Северна Македонија усогласено со целокупното законодавство на ЕУ во насока на слободно движење на стоки , заштита на правата на потрошувачите и транспонирање на техничките регулативи и стандарди за покункуретно стопанство, Унапредување на заштитата на потрошувачите со натамошна хармонизација на Законот за заштита на потрошувачите</p>				
<p>2. НПАА Поглавје 01: „Слободно движење на стоки“ Поглавје 28: „Заштита на потрошувачите и јавно здравство“</p>				
<p>3. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:</p> <p>Креирање на единствен пазар–внатрешен пазар на Република Северна Македонија усогласено со целокупното законодавство на ЕУ во насока на слободно движење на стоки , заштита на правата на потрошувачите и транспонирање на техничките регулативи и стандарди за покункуретно стопанство, подобрување на надзорот на пазарот воспоставување на дигитализација и соработка помеѓу органите за надзор(инспекциски органи и други инспекции утврдени со посебни закони), во насока на исполнување на барањата на Европската комисија за воспоставување на хармонизирано законодавство и отклонување на нетарифните – бариери за слободен – проток на производи. Поефикасна координација од страна на Министерство за економија како главен координатор на поглавјето Слободно движење на стоки .</p> <p>Унапредување на заштитата на потрошувачите со натамошна хармонизација на Законот за заштита на потрошувачите;</p> <p>Ефикасно спроведување на правото во делот на заштита на потрошувачите;</p> <p>Постигнување на поголема едуцираност на потрошувачите за остварување на нивните права, запознавање на трговците со правата и обврските и начинот на заштита на економските интереси – односно развивање на конкуретноста на економските оператори, зголемување на довербата на потрошувачите према трговците на стоки и услуги;</p>				

	<p>сектор во делот на заштитата на потрошувачите; Обезбедување на општа безбедност на производите пред да бидат пуштени на пазарот, ставени во употреба или се употребуваат; Заштита на животот и здравјето на луѓето, заштита на животната средина и јавниот интерес; Овластување на акредитирани инспекциски тела за вршење на оцена на сообразност на производите; и Овластување на акредитирани инспекциски тела за вршење на технички прегледи и периодични испитувања на техничка опрема</p>
<p>Потпрограма 1: ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ И БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ</p>	<p>Показател за успешност: Постигнување на компатибилност на националниот систем во областа на возила со Европскиот систем, Утврдување на условите за пуштање на пазар и почетокот на користење на возилата; нивната регистрација и техничката исправност; Условите за извршување на работи на техничките служби, правните лица за технички преглед овластени да вршат идентификација и оцена на техничката состојба на возилата и водењето на регистарот на податоци за одобрени возила. Изработка на Национална програма за координација и преземање на ефективни мерки за надзор на пазарот за период од 2024-2025 години, која ја донесува Владата на Република Северна Македонија; Формирање на Координативно тело за надзор на пазарот; Спроведување на Националната програма за координација и преземање на ефективни мерки за надзор на пазарот</p>
<p>Потпрограма 2: БЕЗБЕДНОСТ НА ВОЗИЛА И НАДЗОР НА ПАЗАРОТ</p>	

Потпрограма 1: ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ И БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси			Финансиски (МКД)		
			Почеток (месец/го)	Крај (месец/го)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I го	II	III	I год.	II	III
1.Континуирано следење на унапредувањето на техничкото законодавство на ЕУ (Директивите за општа безбедност и Директивите од Новиот и Стариот природ) со измени, со цел транспонирање на истите во националното хармонизирано техничко законодавство	Одделение за заштита на потрошувачите Одделение за слободно движење на стоки	МЕ-сектор за правни работи, сектор за индустрија; СЗ и МФ	1/2024	12/2026	-сопствени капацитети			- плати на вработените		
2. Изготвување на Листа на усвоените европски стандарди како македонски за објавување во „Службен весник на Република Северна Македонија“, Согласно Законот за технички барања на производите и оцена на сообразност (*) - (Сл. Весник на РСМ бр. 274/22 година)	Одделение за слободно движење на стоки	ИСРМ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети			- плати на вработените		
3. Соработка со БОМ, ИАРСМ и ИСРСМ во областа на унапредувањето на развојот на инфраструктурата за квалитет (метрологија, акредитација, стандардизација и оцена на сообразноста)	Одделение за слободно движење на стоки	БОМ, ИАРСМ и ИСРСМ	1/2024	12/2026	сопствени капацитети			плати на вработените		
4. Соработка со телата на ЕУ и други меѓународни институции	Одделение за заштита на	БОМ, ИАРСМ ,ИСРСМ,	1/2024	12/2026	сопствени капацитети			плати на вработените		

	потрошувачите и Одделение за слободно движење на стоки	ДПИ,ДИТИ				
5. Соработка со бизнис заедницата во врска со унапредувањето на процесот на доусогласување на националното техничко законодавство со најновите ЕУ директиви од Новиот и Стариот период	Одделение за заштита на потрошувачите и Одделение за слободно движење на стоки	Стопанските комори	1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
6. Организирање на семинари за размена на искуства за спроведувањето на инспекцискиот надзор над примената на законите и техничките прописи за обезбедување на општа безбедност на производите пред да бидат пуштени на пазарот, ставени во употреба или се употребуваат.	Одделение за заштита на потрошувачите и Одделение за слободно движење на стоки	МЕ со ДИТИ и ДПИ; Овластените тела за оцена на сообразност; Овластените инспекциски тела; -Корисници на техничка опрема	1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
7. Донесување на технички прописи согласно Законот за техничките барања на производите и оцена на сообразност усогласени со новите директиви на Европската Унија .	Одделение за заштита на потрошувачите и Одделение за слободно движење на стоки	МЕ-Сектор за правни работи ; СЗ, МЗ (ДСЗИ), МЖСПП (ДИЖС), МТСП (ДТИ), ДПИ	1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
8. Следење на спроведувањето на Законот за општа безбедност на производите и подзаконските акти донесени врз согласно на Законот	Одделение за заштита на потрошувачите и слободно движење	ДИТИ ,ДПИ	1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените

за општа безбедност на производите.	на стоки					
9. Соработка со ДПИ, ДИТИ, БОМ, ИАРСМ, ДЗИС во примената на Законот за надзор на пазарот и подзаконските акти за надзор на пазарот	Одделение за заштита на потрошувачите и Одделение за слободно движење на	ДПИ, ДИТИ ,БОМ, ИСРСМ и ИАРСМ	1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
10. Донесување на: - решенија за овластување на правни лица за вршење на оцена на сообразноста согласно Законот за безбедност на производите; и - решенија за вршење на технички преглед и периодични испитувања на техничка опрема согласно Законот за техничка инспекција	Одделение за слободно движење на стоки	ДПИ, ДИТИ ,БОМ, ИСРСМ и ИАРСМ	1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
11. Водење на Регистер на телата за оцена на сообразност	Одделение за слободно движење на стоки		1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
12. Издавање на дозволи за одобрување на давање на потрошувачки кредити, согласно Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити	Одделение за заштита на потрошувачите		1/2024	12/2026	сопствени капацитети	плати на вработените
13. Издавање на налепници за издадени дозволи на правни лица за давање на потрошувачки кредити, согласно Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити	Одделение за заштита на потрошувачите		1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	- плати на вработените

14. Објавување на Јавен повик во два весника за доделување финансиски средства на здруженијата на потрошувачите за реализација на Програмата за заштита на потрошувачите	Одделение за заштита на потрошувачите	за на		1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	- плати на вработените + 20.000 МКД
15. Подготовка на Информација за реализирани активности од Програмата за заштита на потрошувачите, согласно Законот за заштита на потрошувачите	Одделение за заштита на потрошувачите	за на	АХВ, МЗ- ДСЗИ, МОН-БРО, невладини организации за заштита на потрошувачите во РСМ	1/2023	12/2026	Сопствени капацитети	-плати на вработените
16. Донесување на нова Програма за заштита на потрошувачите за период 2024 година, согласно Законот за заштита на потрошувачите (Сл. Бесник на РСМ бр.236/22)	Одделение за заштита на потрошувачите	за на	АХВ, МЗ- ДСЗИ, МОН-БРО, невладини организации за заштита на потрошувачите во РСМ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	плати на вработените
17.Изготвување на извештај за имплементација на активности за 2023 година од Програма за заштита на потрошувачите за период 2023 година, согласно Законот за заштита на потрошувачите	Одделение за заштита на потрошувачите	за на	АХВ, МЗ- ДСЗИ, МОН-БРО, невладини организации за заштита на потрошувачите во РСМ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	плати на вработените
18.Имплементација на активности за 2024 година од Програма за заштита на потрошувачите за период 2024 година, согласно	Одделение за заштита на потрошувачите	за на	АХВ, МЗ- ДСЗИ, МОН-БРО, невладини организации за заштита на	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	плати на вработените +2.600.000

Законот за заштита на потрошувачите		потрошувачите во РСМ								
19. Донесување и имплементација на Стратегија за заштита на потрошувачите за периодот 2024-2027 година со годишни акциски планови, согласно Законот за заштита на потрошувачите	Одделение за заштита на потрошувачите	АХВ, МЗ- ДСЗИ, МФ, МЗШВ, МЛС, МОН-БРО,ДЗЛП,АЕК, НСПК,КЗПВРМ, МЖПП и невладини организации за заштита на потрошувачите во РСМ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети			плати на вработените		
20.Работа на Совет за заштита на потрошувачите согласно Законот за заштита на потрошувачите	Одделение за заштита на потрошувачите	МФ,МП,БРО,АХВ,ДСЗИ,ДПИ,невладини организации	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети			плати на вработените 2.500.000 МКД		
Вкупно активности во I година:	20							5.120.000,00 МКД		
Вкупно активности во II година:	18							5.120.000,00 МКД		
Вкупно активности во III година:	16							5.120.000,00 МКД		
Вкупно за потпрограма 1:	54							15.360.000 КД		
Потпрограма 2: БЕЗБЕДНОСТ НА ВОЗИЛА И НАДЗОР НА ПАЗАРОТ	Одговорни	Консултиран и	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/год)	Крај (месец/го)	Човечки			Финансиски (МКД)		
Активност					I год.	II	III	I год.	II	III
	Одделение за моторни возила	МВР; МЗШВ; МТВ; БМ и МФ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети			- плати на вработените		

1.Спроведување на Законот за возила и подзаконските акти (правилници) донесени врз основа на Законот	Одделение за моторни возила	МВР	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	- плати на вработените
2.Издавање на Решение на правните лица за технички преглед за вршење на идентификација	Одделение за моторни возила	БМ и ИАРМ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	- плати на вработените
3.Издавање на решенија за овластување на технички служби	Одделение за моторни возила	БМ и МФС	1/2024	12/2026	Комисија за полагање на стручен испит	- плати на вработените + 180.000(за дневници и изнајмување на простор)
4. Спроведување на стручен испит за идентификација и за идентификација и оцена на техничка состојба на возила	Одделение за моторни возила	МФС, МТВ, МВР, СЕП, МЗШВ МЖСПП, ИСРМ, ИАРМ; БМ: СКМ ССКМ, ГТЗ, АМСМ; СВМ.	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	- плати на вработените
5. Измена и дополнување на подзаконски акти (правилници) за спроведување на Законот за моторни возила .	Одделение за моторни возила	Институци и на земји членки на ЕУ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	- плати на вработените
6. Размена на искуства со соодветни институции од областа на моторните возила, во земји членки на ЕУ	Одделение за моторни возила	МЕ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	плати на вработените + 40.000

7.Објавување на Јавен повик во дневните весници за Програмата за субвенционирање на вградување на уред за погон на ТНГ, метан или друг вид на алтернативно гориво во возилата и за Програмата за субвенционирање на дел од трошоците за купување на ново возило со одјавување на старото возило.	Одделение за моторни возила	МЕ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	плати на вработените + 15.000.000 МКД денари од Буџет на РСМ
8.Субвенционирање на дел од трошоците за купување и вградување на уред за погон на ТНГ, метан или друг вид на алтернативно гориво во возилата	Одделение за моторни возила	МЕ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	плати на вработените +90.000.000 МКД денари од Буџет на РСМ
9.Реализација на Програмата за субвенционирање на дел од трошоците за купување на ново возило со одјавување на старото возило во 2023 година. Ова програма се донесува согласно член 5-в од Законот за возила („Службен весник на Република Македонија“ број 140/08, 53/11, 123/12, 70/13, 164/13, 138/14, 154/15, 192/15, 39/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 161/19). Владата на Република Северна Македонија, на предлог на министерот за економија ја донесува Програмата за субвенционирање на	Сектор за внатрешен пазар	ДПИ, ДИТИ, АХ, АЕК, КЗПВРМ, АЛ, ДТИ, ДСЗИ, ДИЖС, ЦУ	1/2024	12/2026	Сопствени капацитети	-плати на вработените

<p>дел од трошоците за купување на ново возило со одјавување на старото возило. За реализација на оваа програма се предвидуваат средства во износ од 45.000.000 МКД. Се предвидува да се субвенцира 20% од цената на трошоците за набавка на ново возило, но не повеќе од 3000 евра во денарска противвредност. Со овој износ ќе бидат опфатени над 250 возила на годишно ниво.</p>						
<p>10.Организирање и координација на работата на Координативното тело за надзор на пазарот, кое врз основа на член 8 од Законот ги врши следните активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - воспоставува соодветни механизми за комуникација и координација меѓу органите за надзор на пазарот; - воспоставува соодветни процедури за: следење на барањата или извештаите кои се однесуваат на ризикот за производите согласно со закон; следење на несреќните случаи и опасности по здравјето за кои постои сомневање дека се предизвикани од производите; - врши олеснување на размената на податоци и информации меѓу 	<p>Сектор за внатрешен пазар</p>	<p>ДПИ, ДИТИ, АХ, АЕК, КЗПВРМ, АЛ, ДТИ, ДСЗИ, ДИЖС, ЦУ</p>	<p>1/2024</p>	<p>12/2026</p>	<p>Сопствени капацитети</p>	<p>- плати на вработените</p>

органите за надзор на пазарот; и - остварува координација во спроведувањето на заедничките планови и постапки за постапување во итни случаи.						
11. Реализација на активностите од изработката и спроведувањето на Националната програма за координација и преземање на ефективни мерки за надзор на пазарот						105.220.000 МКД
Вкупно активности во I година: 11						105.220.000 МКД
Вкупно активности во II година:-11						105.220.000 МКД
Вкупно активности во III година:-11						315.660.000 МКД
Вкупно за потпрограма 2: 36						

A: ОПРАВДАНОСТ И ДИЗАЈН НА ПРОГРАМАТА 4

Образложение: **ПРОГРАМАТА КРЕИРАЊЕ НА ЕФЕКТИВНА ТРГОВСКА ПОЛИТИКА** произлегува од:

Стратешкиот приоритет на Владата на РСМ содржани во Одлуката за стратешки приоритети за 2024 година:

- обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните,
- унапредување на енергетска транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени,
- справување со последиците од светската пандемија предизвикана од Ковид-19 и други кризи,
- Успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија,

Приоритетна цел: задржување на финансиската и макроекономска стабилност и зголемување на конкурентноста на економијата, развивање на ефективна трговска политика, квалитетно управување и координација со структурите во процесот на пристапување во Европската унија, и зајакнување на позицијата на Република Северна Македонија на меѓународен план, развој на билатералните, регионалните и мултилатералните односи со членките на НАТО.

НПАА: Поглавје 3.03. Право на основање и слобода на давање на услуги

Поглавје 3.06. Право на трговски друштва Поглавје 3.30; Надворешни односи Поглавје 3.31; Надворешна безбедносна и одбранбена политика	
1. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа: Развивање на ефективна трговска политика, Создавање на поволна деловна клима со политики на соработка со бизнис-секторот, недискриминација, зголемена ефикасност и транспарентност на институциите и целосно почитување на правната држава, Јакнење на позицијата на Република Северна Македонија во меѓународната заедница и унапредување на односите и јакнење на соработката на билатерален, регионален и мултилатерален план, Олеснување на пристапот на меѓународните пазари на стоки и услуги преку склучување на Договори за слободна трговија и договори за трговска и економска соработка, либерализација на трговијата со стоки и услуги и идентификување и намалување на бариерите во трговијата во рамките на склучените договори, Зајакнување на процесот на планирање, подготвување и следење на реализацијата на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) како основен стратешки програмски документ во процесот на усогласување на националното законодавство со законодавството на Европската унија, Имплементација на Повеќе годишниот Акциски план за регионалната економска област- MAP REA	
Цел на Програмата: Олеснување на прекуграничните економски активности и текови, либерализација на трговијата и подобрување на пристапот на странските пазари преку унапредување на добрососедските односи, активно учество во регионалните иницијативи и јакнење на трговската соработка со европските и воневропските земји, на билатерален, регионален и мултилатерален план.	
Показатели за успех на Програмата: Зголемување на извозот и увозот и на нивното учество во БДП	
Програмата е: (забележете го видот на Програмата) Хоризонтална	
Потпрограми (компоненти) од Програмата:4	
Потпрограма1: Надворешна трговска политика согласно правилата и обврските на Република Северна Македонија дефинирани со Протоколот за пристапување на РСМ во СТО и Спогодбата за стабилизација и	Показател за успешност: -Спроведените активности за олеснувањето на трговијата -Степенот на усогласеност на националните процедури за олеснување на трговијата со пропишаните процедури за олеснување на трговијата во земјите членки на СТО, -Остварениот прогрес во усогласувањето на националното законодавство со законодавството на ЕУ во согласност со ССА и остварените приоритети од НПАА

<p>асоцијација со ЕУ</p>	<p>во делот на Поглавје 3.30- Надворешни односи, Поглавје 3.03- Право на основање и слобода на давање на услуги, Поглавје 3.06 – Право на трговски друштва и Поглавје 3.31-Надворешна безбедносна и одбранбена политика,</p> <ul style="list-style-type: none"> -Зголемувањето на надворешно трговската размена, -Донесени автономни мерки за намалување на царините Донесени мерки за заштита на домашното производство -Број на поднесени нотификации во СТО и ЕУ
<p>Потпрограма 2: Поинтензивна регионална трговска соработка- повеќегодишен акциски план на Регионална економска област (МАП РЕА)</p>	<p>Показател за успешност: Степенот на спроведување на МАП РЕА во компонентите трговија, инвестиции, мобилност и дигитално општество</p> <ul style="list-style-type: none"> -Степенот на Спроведување на активностите од столбот за „регионален раст„ на Стратегијата на ЈИЕ 2020 -Степенот на Имплементација на Дополнителниот протокол 5 и Акцискиот план за олеснување на трговијата во ЦЕФТА. -Зголемена трговска соработка и надворешно трговска размена со земјите на ЦЕФТА -Број на решени нетарифни мерки и проблеми при имплементација на ЦЕФТА, ЕФТА и ССА
<p>Потпрограма 3: Поинтензивна билатерална трговска соработка</p>	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Иницирани, тековни и склучени договори за трговска и економска соработка, -Зголемена трговска соработка и надворешно трговска размена -Одржани седници на мешовити комисии по договорите за слободна трговија и билатералните договори за трговска и економска соработка -Реализирани заклучоци по усвоени протоколи од мешовити комисии -Решени проблеми при имплементација на ДСТ, ДЕС И ДТЕС
<p>Потпрограма 4: Спроведување на надворешно трговскиот режим</p>	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Бројот на издадени дозволи за и извоз на стоки и технологии со двојна употреба и издадени сертификати за краен корисник, -Бројот на издадени решенија за регистрирање на производители, извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи и решенија за регистрирање

			на марки на тутунски производи -Бројот на издадени лиценци за продажба на алкохолни пијалоци и мислења за исполнување на минимално техничките услови за вршење на енергетските дејности трговија на големо со нафтени деривати и складирање на нафтени деривати.							
Б: План за спроведување на програмата										
Потпрограма 1: НАДВОРЕШНА ТРГОВСКА ПОЛИТИКА СОГЛАСНО ПРАВИЛАТА И ОБВРСКИТЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ДЕФИНИРАНИ СО ПРОТОКОЛОТ ЗА ПРИСТАПУВАЊЕ НА РСМ ВО СВЕТСКА ТРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЈА (СТО) И СПОГОДБАТА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈА И АСОЦИЈАЦИЈА СО ЕУ										
Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/ година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1.Имплементација на Спогодбата за олеснување на трговијата	Одделение за мултилатерална трговска соработка	МТВ, МФ, МНР, МЗШВ, МЖСПП, МИОА, ЦУРМ, АХВ, ДПИ, ДИЗ, Агенција за лекови, СКМ, ССКМ, СКСЗМ, МАСИТ, МАКАМ ТРАНС, АМЕРИТ,	1/2024	12/2026	Постојни вработени			4.460.000	4.460.000	4.460.000
2. учество на состаноци на Комитетот за јавни	Одделение за мултилатерална трговска	БЈН, МНР	1/2024	12/2026	Постојни вработени			300.000	300.000	300.000

набавки на СТО во Женева како полноправна членка на РСМ кон Договорот за јавни набавки	соработка							
3. Приклучување на РСМ кон иницијативата во СТО за електронска трговија	Одделение за мултилатерална трговска соработка	МФ,МИОА, МТВ,МВР, ДЗИС,АЕК, БЈН, МК,	1/2024	12/2026	Постојни вработени	200.000	200.000	200.000
4. Нотификации во СТО и следење на активностите и иницијативите во СТО согласно спогодбите за ТБТ, СПС, земјоделство и др.	Одделение за мултилатерално трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
5. Донесување на законски и подзаконски акти во областа на трговската политика	Одделение за мултилатерална трговска соработка	МФ, СЗ, МП и др. органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
6. Трговски заштитни инструменти, учество во Комисијата за спроведување на процедурата за воведување заштитни	Одделение за мултилатерална трговска соработка	Комисија формирана од Владата за спроведување на процедурата за воведување	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0

мерки		на овие мерки						
7.Усогласување со законодавството на ЕУ преку учество во Работни групи 3.03, 3.06 3.30 и 3.31	Одделение за мултилатерална трговска соработка	МФ, МОН, МТВ, МП, МЖЦПП, МТЦП, МК. АКН. МНР,МВР, МО	1/2024	12/2026	Постојни вработени	1.000.000	1.000.000	1.000.000
8. Учество на состаноци на Поткомитетот за трговија и оданочување и Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција	Одделение за мултилатерална трговска соработка	МФ, МОН, МТВ, МП, МЖЦПП, МТЦП, МК. АКН. МНР,МВР, МО	1/2024	12/2026	Постојни вработени	200.000	200.000	200.000
9.Информативно тело за ТБТ и информативно тело за услуги	Одделение за мултилатерална трговска соработка	ИСРМ, АХВ, МЗШВ; МТВ, МФ, МП, МЗ, МК, МОН, МТСП, МВР,	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
10.Имплементација на Закон за услуги	Одделение за мултилатерална трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
11.Имплементација на Акциски план за усогласување на национално законодавство со	Одделение за мултилатерална трговска соработка	МЕ, МФ, МОН, МТВ, МП, МЖСПП, МТСП, МК. АКН. МВР, АХВ, МИОА,	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0

Закон за услуги		МЗШВ						
12.Усогласување и објавување на Листите на царински квоти за увоз по Договорите за слободна трговија со ЕУ, ЕФТА, Турција и Украина и Листата на царински квоти по договор за пристапување на Република Македонија во СТО	Одделение за мултилатерална трговска соработка	СЗ, ЦУРМ	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
Вкупно активности во I година: 12								6.160.000
Вкупно активности во II година: 12								6.160.000
Вкупно активности во III година: 12								6.160.000
Вкупно за потпрограма 1: 36								18.480.000

Потпрограма 2: ПОИНТЕНЗИВНА РЕГИОНАЛНА ТРГОВСКА СОРАБОТКА

Активност	Одговорни	Консултира ни	Временска рамка		Потребни ресурси							
			Почеток (месец/ година)	Крај (месец/ година)	Човечки			Финансиски (МКД)				
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.		

1.Имплементација на ЦЕФТА Договорот	Одделение за мултилатерал на трговска соработка	МНР, ЦУРМ, МЗШВ, МФ ВРМ. МОН, МТСП	1/2024	12/2026	Постојни вработени	300.000 6.150.000	300.000 6.150.000	300.000 6.150.000
2.Имплементација на Дополнителен протокол 6 за трговија со услугите	Одделение за мултилатерал но трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
3.Имплементација на Дополнителен протокол 5 за олеснување на трговијата	Одделение за мултилатерал но трговска соработка	Царинска управа, Агенција за храна, МЗШФ-СПС	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
4.Следење и учество на проекти поддржани од меѓународни организации за ЦЕФТА (ОЕЦД, ГИЗ,	Одделение за мултилатерал но трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0

СБ и др.)								
5. Адресирање и елиминирање на трговски бариери во ЦЕФТА и идентификација на непотребните документи и барања во ЦЕФТА земјите	Одделение за мултилатерално трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
6. Примена на дијагоналната кумулација на потекло на стоката со ЕУ, ЕФТА, Украина и ЦЕФТА	Одделение за мултилатерално трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
7. Олеснување на слободното движење на експерти, професионалци и обучена работна сила во ЦЕФТА - Признавање на професионалните квалификации	Одделение за мултилатерално трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
8. Зајакнување на транспарентноста	Одделение за мултилатерал	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0

во ЦЕФТА -Ажурирање на трговскиот веб портал, матрицата на НТМ и платформата	но трговска соработка							
9. Олеснување на трговијата во рамки на Отворен Балкан	Одделение за мултилатерал но трговска соработка	Сите институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	500.000	500.000	500.000
10. Приоритизација и подготовка на Акциски план за елиминирање на Нетарифните барииери во рамки на Отворен Балкан	Одделение за мултилатерал но трговска соработка	Сите институции и Стопанските комори	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
Вкупно активности во I година: 10								6.950.000
Вкупно активности во II година: 10								6.950.000
Вкупно активности во III година: 10								6.950.000
Вкупно за потпрограма 2: 30								20.850.000
Потпрограма 3: ПОИНТЕНЗИВНА БИЛАТЕРАЛНА ТРГОВСКА СОРАБОТКА								
Активност	Одговорни	Консултира ни	Временска рамка		Потребни ресурси			
			Почеток (месец/г одина)	Крај (месец/ година)	Човечки		Финансиски (МКД)	

					I год.	II год.	III год	I год.	II год.	III год
1.Спроведување на Договорот за економска соработка со Чешка Одржување на мешовита комисија	Одделение за билатерална трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени			250.000	50.000 50.000	250.000 0
2. Спроведување на Договорот за економска соработка со Романија	Одделение за билатерална трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени			250.000	0	50.000 50.000
3. Спроведување на Договорот за економска соработка со Србија	Одделение за билатерална трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени			50.000 50.000	250.000	50.000 50.000
4.Спроведување на Договорот за трговска и економска соработка со Црна Горан	Одделение за билатерална трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени			50.000 50.000	250.000	50.000 50.000

5.Спроведување на Договорот за трговска и економска соработка со Унгарија	Одделение за билатерална трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	200.000	50.000 50.000
6. Мешовити комисии по изменување и дополнување на договори со Турција	Одделение за билатерална трговска соработка	Надлежни органи и институции	1/2024	12/2026	Постојни вработени	50.000 50.000	0	0
Вкупно активности во I година: 5								800.000
Вкупно активности во II година: 4								800.000
Вкупно активности во III година: 5								800.000
Вкупно за потпрограма 3: 14								2.400.000

Потпрограма 4: СПРОВЕДУВАЊЕ НАДВОРЕШНО ТРГОВСКИОТ РЕЖИМ

Активност	Одговорни	Консултира ни	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/г одина)	Крај (месец/ година)	Човечки	Финансиски (МКД)

					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
1.Организирање состанок со индустријата за зголемување на свесноста на индустријата за контрола на извозот	Одделение за надворешно трговски режим	МВР, МО, МНР, ЦУРМ,	1/ 2024	12/2026	Постојни вработени + екперти ангажирани од САД			50.000	50.000	50.000
2. Издавање лиценци за извоз на стоки и технологии со двојна употреба	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба	1/2024	12/2026	Постојни вработени			1.680	1.680	1.680
3.Учество на организирани и платени конференции, програми семинари и обуки за извозна контрола на стоки и технологии со двојна употреба од ЕУ, САД, SIPRI,	Одделение за надворешно трговски режим	МВР, МО, МНР, ЦУРМ	1/2024	12/2026	Постојни вработени			200.000	200.000	200.000

LATA								
4.Издавање лиценци за продажба на алкохолни пијалоци	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно Законот за трговија	1/2024	12/2026	Постојни вработени и ново вработување	40.000	40.000	40.000
5. Водење регистер на лиценци за продажба на алкохолни пијалоци	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно Законот за трговија	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
6.Издавање решенија на производители, извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно Законот за тутун и тутунски производи	1/2024	12/2026	Постојни вработени и 1 ново вработување	0	0	0
7 Водење регистер на производители, извозници и увозници на производи од тутун и сродни	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно Законот за тутун и тутунски производи	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0

производи								
8. Издавање решенија на марки на производи од тутун и сродни производи	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно Законот за тутун производи од тутун и сродни производи	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
9. Водење регистер на марки на производи од тутун и сродни производи	Одделение за надворешно трговски режим	Согласно Законот за тутун производи од тутун и сродни производи	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
10. Извештаи за работа на стручната служба за издавање дозволи за извоз на стоки и технологии со двојна употреба до Комисијата за извоз на стоки и технологии со двојна употреба.	Одделение за надворешно трговски режим	Нема	1/2024	12/2026	Постојни вработени	0	0	0
11. Проект за Дигитализација	Одделение за надворешно трговски режим	МО, МНР, МВР, АНБ, ГС	1/2024	12/2026	Постојни вработени			

на издавањето дозволи за извоз на стоки и технологии со двојна употреба	со СТРАТЛИНК	при ВРСМ, ЦУ				1.200.000	1.200.000	1.200.000
Вкупно активности во I година: 11								1.491.680
Вкупно активности во II година: 11								1.491.680
Вкупно активности во III година: 11								1.491.680
Вкупно за потпрограма 4: 33								4.475.040

3. Влијанија врз човечките ресурси

Програма	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потребите од обука
Потпрограма 1: Поддршка и развој на мали и средни претпријатија	1-Помлад соработник во Одделение за занаетчиство		Обуки поврзани со развој на индивидуалните вештини на вработените (управување со ризици, стратешко планирање, менаџирање со време, познавање странски јазици и др.) Обуки за креирање на политики, развивање на програми, мерки и активности, инструменти за поддршка, обуки за усвојување на политики на ЕУ, пишување на концепт ноти,

			проекти и сл.
Потпрограма 1: Развој и подобрување на конкурентноста на македонската индустрија и инвестициска политика и општествена одговорност	1 Раководител на одделение 1 советник	Унапредувања во: Помошник раководител на сектор Раководител на одделение советник	Обуки поврзани со развој на индивидуалните вештини на вработените (управување со ризици, стратешко планирање, менаџирање со време, познавање странски јазици и др.)
Развој на енергетиката Искористување на природните ресурси	Секторот за минерални сировини: Секторот има редовно вработени 8 лица од вкупно систематизирани 18 работни места. Со цел нормално и квалитетно извршување на работните обврски, има потреба од нови вработувања на стручен и друг кадар се до исполнување на слободните систематизирани работни места во Секторот за минерални сировини.		Потребни се учества на семинари, конференции, симпозиуми, конгреси со цел осознавање на новите сознанија од областа на геологијата и рударството (законодавство, концесиски надоместоци и сл.);
Програма 3	Креирање на единствен внатрешен паз		
Програма 4 - Креирање ефективна трговска политика	Сектор за меѓународна трговска соработка: -1 раководител на Сектор -1 раководител на Одделение -6 советници	/	
Потпрограма 1	1 раководител на Одделение за услуги	/	Обуки за усогласување со

Надворешно трговска политика согласно правилата и обврските на Република С.Македонија дефинирани со Протоколот за пристапување на РМ во СТО и Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ	2 советници		законодавството на ЕУ во Поглавие 3.30- Надворешни односи, Обуки за имплементација на обврските од СТО, Обуки за имплементација на контролата на извоз на СТДУ
Потпрограма 2 Поинтензивна регионална трговска соработка	1 советник		Обуки за усогласување со законодавството на ЕУ во Поглавие 3.30- Надворешни односи,
Потпрограма 3: Поинтензивна билатерална трговска соработка	1 советник		Обуки за усогласување со законодавството на ЕУ во Поглавие 3.30- Надворешни односи,
Потпрограма 4: Надворешно трговски режим	2 советници		Обуки за имплементација на контролата на извоз на СТДУ и Обуки за усогласување со законодавството на ЕУ во Поглавие 3.30- Надворешни односи,

Потпрограма од 1 до 4	Раководител на сектор		
-----------------------	-----------------------	--	--

3. Принципи на правична застапеност

Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
Министерството за економија како во претходните така и во наредните 2024, 2025 и 2026 година ќе го почитува начелото на правична застапеност согласно Закон.		

4. Принцип на еднакви можности на жените и мажите

Очекувано влијание во 2024 година	Очекувано влијание во 2025 година	Очекувано влијание во 2026 година
<p>Вклучување односно интегрирање на родовата компонента во стратешките планови, политики и буџети како и почитување на принципот на еднакви можности на жени и мажи.</p> <p>Годишен извештај за превземените активности и постигнатиот напредок за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите.</p> <p>Како и контунирани активности за вклучување на родовата еднаквост во Програмите на секторите во Министерството за економија.</p> <p>Во однос на претприемништвото и малите и средни претпријатија, при спроведување на мерките од Програмата за развој на</p>	<p>Во 2025 година Министерството за економија ќе продолжи со почитување на принципот на еднакви можности на жените и мажите согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите, Заклучоци од Влада, упатствата и други законски акти, како и креирање на нови мерки за поддршка на женско претприемништво во годишната програма.</p>	<p>Во 2026 година Министерството за економија ќе продолжи со почитување на принципот на еднакви можности на жените и мажите согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите, Заклучоци од Влада, упатствата и други законски акти.</p>

<p>претприемништво и конкурентност на МСП, се очекува поголем бројот на апликации и на субвенционирани претпријатија во сопственост и управувани од жени, како резултат на продолжување на посебната мерка за финансиска поддршка на женско претприемништво.</p> <p>Во однос на родовата перспектива во енергетиката, Владата го усвои Националниот план за енергија и клима како Стратешки оперативен документ во мај 2022 година, со кој ќе се следат мерките и активности кои ја вклучуваат родовата перспектива.</p> <p>Секторот за туризам и угостителство ќе продолжи со воведување мерка за Финансиска поддршка за женско претприемништво во туризмот</p>		
1. Развивање на заедничките функции		
Очекувано влијание во I година	Очекувано влијание во II година	Очекувано влијание во III година
<p>Развивање политики: Во рамките на Министерството за економија нема организациона единица Сектор или Одделение за креирање на политиките и програмите, секој сектор во рамките на своите надлежности ги креира своите програми и политики.</p>		

Стратешко планирање:

Одделението за стратешко планирање е надлежна за координација на процесот на стратешко планирање на ниво на Министерство за економија.

Секторот за финасниски прашања е надлежен за процесот на подготовка на буџетот согласно известувањето од Министерството за финансии.

Целта на Министерството за економија е преку реализација на средствата од буџетот да придонесе во развојот на прогресивни идеи од својот домен и зајакнување на функционална пазарна економија која се темели на знаење, иновации и одржлив развој.

Како дел од извршувањето на заедничките функции во Министерството за економија е работата на Секторот за финансиски прашања, во чија надлежност е подготовката на Буџетот на Министерството за економија (составен од предложените и усогласени потребни буџетски средства од секторите во Министерството за економија и единките од втора линија).

Во рамки на Секторот за финасиски прашања, Одделението за буџетска координација, врши координативни активности со сите организациони единици, во процесот на подготовка на буџетските барања, според насоките добиени од Министерството за финансии дадени во Буџетскиот циркулар и согласно планираните програми и активности, предвидени во Стратешкиот план на Министерството за економија.

Секторот за финансиски прашања се стреми кон реализирање на целосно интегриран процес меѓу стратешкото планирање и буџетскиот процес, подобрување на буџетскиот процес (планирање, извршување, мониторинг и евалуација) и елаборирање на проактивното учество при подготовката на буџетот, кој ќе биде транспарентен и заснован на приоритети.

2024	2025	2026
Учество во подготвувањето на Стратешкиот план на Министерството за економија 2024-2026 во делот на креирањето на стратешките програми и плановите за спроведување при утврдувањето на потребните финансиски ресурси;	Учество во подготвувањето на Стратешкиот план на Министерството за економија 2025-2027 во делот на креирањето на стратешките програми и плановите за спроведување при утврдувањето на потребните финансиски ресурси;	Учество во подготвувањето на Стратешкиот план на Министерството за економија 2026-2028 во делот на креирањето на стратешките програми и плановите за спроведување при утврдувањето на потребните финансиски ресурси;
Учество во подготвувањето на Годишниот план за работа на Министерството за економија за 2024	Учество во подготвувањето на Годишниот план за работа на Министерството за економија за	Учество во подготвувањето на Годишниот план за работа на Министерството за економија за 2026.
Координација и подготовка на Буџетот	Координација и подготовка на Буџетот на	Координација и подготовка на Буџетот на

<p>на Министерството за економија за 2024 година во рамки на организационите единици во институцијата; Координација, проследување и публикување на предлог буџетската пресметка за 2024 година до Министерството за финансии, односно Секторот за буџет и фондови.</p>	<p>2025 Координација и подготовка на Буџетот на Министерството за економија за 2025 година во рамки на организационите единици во институцијата; Координација, проследување и публикување на предлог буџетската пресметка за 2025 година до Министерството за финансии, односно Секторот за буџет и фондови</p>	<p>Министерството за економија за 2025 година во рамки на организационите единици во институцијата; Координација, проследување и публикување на предлог буџетската пресметка за 2026 година до Министерството за финансии, односно Секторот за буџет и фондови</p>
--	---	--

Извршување на Буџетот и управување со средства:

Секторот за финансиски прашања, со одделенијата во состав (соодветно) е надлежен за извршувањето на буџетот согласно со законските прописи за управување со средствата одобрени во Буџетот на Министерството за економија (по усвојувањето на Буџетот на Република Северна Македонија во Собранието) спроведување на постапките за доделување на договорите за јавни набавки со примена на Законот за јавните набавки и сите подзаконски акти кои произлегуваат од него, со цел за обезбедување рационалност, ефикасност и транспарентност во спроведувањето на јавните набавки

Надлежностите на секторот при извршување на буџетот и управувањето со средствата се однесуваат пред се на:

- подготовка и проследување до Министерството за финансии, на годишниот, кварталните и месечните планови за извршување (реализација) на буџетот, планирање, подготвување и спроведување пренамени на средства во буџетот на Министерството за економија и единките од втора линија и соодветна корекција на поднесените квартални и месечни извештаи, подготвување предлог-буџетска пресметка при ребаланс на буџетот,) контрола на доставената документација, која произлегува од преземените финансиски обврски на сите корисници на буџетот, спроведување на ex-ante и ex-post контрола,
- формална и суштинска контрола на влезната документација, соодветно координација со учесниците во настанувањето на финансиската обврска со цел потврдување на истата од нивна страна пред одобрување од страна на одговорното лице
- контрола и усогласување на реализираните средства на трезорската сметка, со поднесените барања за исплата и целосно комплетирање на сметководствената документација и проследување на истата до СОЗР (сметководство) на натамошно постапување;
- пријавување, следење и реализацијата на обврските, преку системската апликација на Министерството за финансии е-

обврски, поднесување редовни месечни извештаи за преземените обврски;
 - подготвување соодветни месечни и годишни извештаи за извршувањето на буџетот и други работи од надлежност на финансиското работење;
 -спроведување на јавните набавки во рамки на одобрените средства во буџетот на Министерството за економија, притоа почитувајќи ги основните принципи, односно конкуренција меѓу економските оператори, еднаков третман и недискриминација на економските оператори, транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки и рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување на договори за јавни набавки, а со тоа придонедува за воспоставување на систем на јавни набавки во Република Северна Македонија, кој ќе овозможи почитување на правата и обврските од страна на сите учесници во постапките за доделување на договори за јавна набавка, како и ефикасна контрола на спроведените постапки.

2024	2025	2026
<p>Подготвување Годишен финансиски извештај согласно член 47 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, со извештај за самооценување на одделните процеси на системот за финансиско управување и контрола; Координација со Одделението за јавни набавки во чија надлежност е подготовката на Планот за јавни набавки согласно Законот за јавни набавки, а во функција на усогласување на планираните набавки со одобрениот буџет и реализација на буџетот за 2024 година; Подготвување соодветни интерни акти за активности и процеси во надлежност на Секторот за финансиски прашања; Учество на дел од вработените во соодветни обуки од областа на</p>	<p>Подготвување Годишен финансиски извештај согласно член 47 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, со извештај за самооценување на одделните процеси на системот за финансиско управување и контрола; Координација со Одделението за јавни набавки во чија надлежност е подготовката на Планот за јавни набавки согласно Законот за јавни набавки, а во функција на усогласување на планираните набавки со одобрениот буџет и реализација на буџетот за 2025 година; Подготвување интерни акти /правилници /упатства/оперативни инструкции/ за процесите од</p>	<p>Подготвување Годишен финансиски извештај согласно член 47 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, со извештај за самооценување на одделните процеси на системот за финансиско управување и контрола; Координација со Одделението за јавни набавки во чија надлежност е подготовката на Планот за јавни набавки согласно Законот за јавни набавки, а во функција на усогласување на планираните набавки со одобрениот буџет и реализација на буџетот за 2026 година; Подготвување интерни акти /правилници /упатства/оперативни инструкции/ за процесите од надлежност на Секторот за финансиски прашања кои претходно не се опфатени или за кои постои потреба од ревидирање;</p>

<p>материјално - финансиското и буџетското работење и јавите набавки.</p>	<p>надлежност на Секторот за финансиски прашања кои претходно не се опфатени или за кои постои потреба од ревидирање; Кадрово екипирање на Секторот за финансиски прашања со соодветен стручен и компетентен кадар за самостојно водење на дел од финансиските процеси и активности и спроведувањето на јавните набавки; Учество на дел од вработените во соодветниобуки од областа на материјално-финансиското и буџетското работење и јавите набавки.</p>	<p>Кадрово екипирање на Секторот за финансиски прашања со соодветен стручен и компетентен кадар за самостојно водење на дел од финансиските процеси и активности и спроведувањето на јавните набавки; Учество на дел од вработените во соодветниобуки од областа на материјално-финансиското и буџетското работење и јавите набавки.</p>
---	---	---

Управување со човечки ресурси:

Во 2024, 2025 и 2026, година ќе се зајакнат капацитетите на Секторите во министерството за економија, особено во Секторите кои што се носители на Поглавјата за преговори со Европската Унија., Според Правилникот за внатрешна организација и работа на Министерството за економија, бр.04-1343/1 од 12.03.2021 година и Правилникот за систематизација на работните места во Министерството за економија, бр. 04-1343/2 од 12.03.2021 година, ќе се согледа можноста да се изврши пополнување на систематизираните а непополнети работни места.

Во 2024, 2025 и 2026 година, ќе се подготват среднорочни и долгорочни планови и програми за потребите од нови вработувања, унапредувања, прилив и одлив на персонал, флукуација со потребни прераспоредувања, како и реализација на годишните планови за нови вработувања за горенаведениот период,

Подготовка и оспособување на персоналот за учество во годишното оценување,

Оценка на потребните знаења на работникот и посебно потребните знаења за работно место,

Ажурирање на информациски систем за персонална евиденција.

Во 2024, 2025 и 2026 година, Секторот за управување со човечки ресурси ќе работи на континуитет на одржливост на воспоставените системи од предходните години во насока на имплементирање на Стратегијата за човечки ресурси и развој во кариерата, со прифаќање на стандардите на ЕУ, кои стандарди создаваат прецизен и правичен пристап во управување со персоналот со кој располага МЕ кој е предуслов за ефикасноста на организацијата во целина, кој исто така создава можност секој поединец максимално да се докаже во својата работа, да се развива во својата кариера, како и да ги задоволи своите елементарни психолошки потреби за самоостварување.

Континуирани активности по интерен оглас за распоредување на раководен и друг персонал,

Реализација на активностите согласно описот на задачите на работните места во секторите.

Управување со информациски технологии:

Секторот за информатика и комуникациски технологии при Министерството за економија функционира со (2) две одделение и тоа: Одделение за информациона систем и техничка поддршка и Одделение за техничка поддршка.

Секторот за информатика и комуникациски технологии освен како сервис за потребите на вработени при Министерството за економија истовремено учествува во Владиините проекти кои се реализираат меѓу нив и во ДМС документ менаџмент систем за електронско архивско работење, интероперабилност и други. Истотака во текот на секоја година Секторот прави План за јавни набавки и ги реализира јавни набавки, бидејќи се многу битно за навремено, професионално и безбедно реализирање на седкојдневните активности на вработените. Објавување на материали на веб страната на Министерството за економија и други активности. Се прави редовно Backup на постоечките софтвери кои се користат. И други битни активности

кои се потребни за безбедно функционирање на информатичката опрема и софтвери.

2024	2025	2026
<p>Учество во владините проекти Реализирање на годишните јавни набавки предвидени според Планот за јавни набавки. Објавување на материали на веб страната на Министерство за економија. Одржување на систем салата и софтверите кои се користат. Надградба на мрежната инфраструктура во целото Министерство со менување на целата стара мрежа со нова. Васкуп на постоечките софтвери кои се користат.</p>	<p>Учество во владините проекти Реализирање на годишните јавни набавки предвидени според Планот за јавни набавки. Објавување на материали на веб страната на Министерство за економија. Одржување на систем салата и софтверите кои се користат. Надградба на мрежната инфраструктура во целото Министерство со менување на целата стара мрежа со нова. Васкуп на постоечките софтвери кои се користат.</p>	<p>Учество во владините проекти Реализирање на годишните јавни набавки предвидени според Планот за јавни набавки. Објавување на материали на веб страната на Министерство за економија. Одржување на систем салата и софтверите кои се користат.. Васкуп на постоечките софтвери кои се користат.</p>

Внатрешна ревизија: Внатрешна ревизија е независна активност на давање објективно уверување и совет, воспоставена со цел да придонесе за зголемување на вредноста и подобрување на работењето на субјектот. Таа помага субјектот да ги исполни своите цели, применувајќи систематски, дисциплиниран пристап за процена и подобрување на ефикасноста во процесите на управување со ризикот, контролата и управувањето.

2024	2025	2026
<p>Спроведување на Годишниот план за извршување внатрешна ревизија за 2024 година: прелиминарно истражување, подготовка на поединечни Планови и Програми за предвидените ревизии во планот (вклучително и за ревизиите на проекти реализирани со ЕУ фондови) и</p>	<p>Спроведување на Годишниот план за извршување внатрешна ревизија за 2025 година: прелиминарно истражување, подготовка на поединечни Планови и Програми за предвидените ревизии во планот (вклучително и за ревизиите на</p>	<p>Спроведување на Годишниот план за извршување внатрешна ревизија за 2026 година: прелиминарно истражување, подготовка на поединечни Планови и Програми за предвидените ревизии во планот (вклучително и за ревизиите на проекти реализирани со ЕУ фондови) и за</p>

<p>за ad-hoc ревизорските ангажмани, изготвување на нацрт предходни и конечни Извештаи за секоја ревизија, усвојување на Акциски план за реализирање на препораките утврдени во конечните извештаи.</p> <p>Спроведување на Мониторинг, односно Следење на резултатите на спроведување на препораките од ревизорските извештаи.</p> <p>Подготовка на Годишен извештај за извршени внатрешни ревизии во предходната календарска година, односно во 2023 година.</p> <p>Подготовка на Ревизорски универзум врз основа на нова процена на ризиците или ревидирање на постоечките ризици во регистарот на ризици на Министерството.</p> <p>Подготовка на Стратешки план за извршување на внатрешна ревизија за 2024-2026 година.</p> <p>Подготовка на Годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2024 година.</p> <p>Подготовка на Измена на годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2024 година.</p> <p>Следење на референтната регулатива, Стандардите и методологијата во</p>	<p>проекти реализирани со ЕУ фондови) и за ad-hoc ревизорските ангажмани, изготвување на нацрт предходни и конечни Извештаи за секоја ревизија, усвојување на Акциски план за реализирање на препораките утврдени во конечните извештаи.</p> <p>Спроведување на Мониторинг, односно Следење на резултатите на спроведување на препораките од ревизорските извештаи.</p> <p>Подготовка на Годишен извештај за извршени внатрешни ревизии во предходната календарска година, односно во 2024 година.</p> <p>Подготовка на Ревизорски универзум врз основа на нова процена на ризиците или ревидирање на постоечките ризици во регистарот на ризици на Министерството.</p> <p>Подготовка на Стратешки план за извршување на внатрешна ревизија за 2025-2027 година.</p> <p>Подготовка на Годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2025 година.</p> <p>Подготовка на Измена на годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2026 година.</p> <p>Следење на референтната</p>	<p>ad-hoc ревизорските ангажмани, изготвување на нацрт предходни и конечни Извештаи за секоја ревизија, усвојување на Акциски план за реализирање на препораките утврдени во конечните извештаи.</p> <p>Спроведување на Мониторинг, односно Следење на резултатите на спроведување на препораките од ревизорските извештаи.</p> <p>Подготовка на Годишен извештај за извршени внатрешни ревизии во предходната календарска година, односно во 2025 година</p> <p>Подготовка на Ревизорски универзум врз основа на нова процена на ризиците или ревидирање на постоечките ризици во регистарот на ризици на Министерството.</p> <p>Подготовка на Стратешки план за извршување на внатрешна ревизија за 2026-2028 година.</p> <p>Подготовка на Годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2026 година.</p> <p>Подготовка на Измена на годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2026 година.</p> <p>Следење на референтната регулатива, Стандардите и методологијата во областа, за развој и отчетност во јавните финансии.</p> <p>Учество во работата на Ревизорскиот</p>
--	---	---

<p>областа, за развој и отчетност во јавните финансии.</p> <p>Учество во работата на Ревизорскиот комитет во Министерството за финансии како член на Комитетот, придонес кон стратегиите и регулативата за внатрешна ревизија.</p> <p>Креирање и реализирање на обуки за внатрешните ревизори во јавен сектор како сертифициран обучувач.</p> <p>Обуки и настани за унапредување на областа јавни финансии и јавна внатрешна контрола.</p>	<p>регулатива, Стандардите и методологијата во областа, за развој и отчетност во јавните финансии.</p> <p>Учество во работата на Ревизорскиот комитет во Министерството за финансии како член на Комитетот, придонес кон стратегиите и регулативата за внатрешна ревизија.</p> <p>Креирање и реализирање на обуки за внатрешните ревизори во јавен сектор како сертифициран обучувач.</p> <p>Обуки и настани за унапредување на областа јавни финансии и јавна внатрешна контрола.</p>	<p>комитет во Министерството за финансии како член на Комитетот, придонес кон стратегиите и регулативата за внатрешна ревизија.</p> <p>Креирање и реализирање на обуки за внатрешните ревизори во јавен сектор како сертифициран обучувач.</p> <p>Обуки и настани за унапредување на областа јавни финансии и јавна внатрешна контрола.</p>
--	--	---

РИЗИЦИ НА НИВО НА СТРАТЕШКИ ПЛАН

РИЗИК	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВИЛЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ
<p>При подготвување на Стратешкиот план ризик е непочитување на дадениот рок на Секторите односно ненавремено доставување на бараните податоци</p>	<p>средна</p>	<p>средно</p>	<p>Навремено праќање на маил за доставување на податоци</p> <p>Ургенција преку електорнска пошта</p>
<p>Ризик поради непополнета систематизација</p>	<p>голема</p>	<p>големо</p>	<p>Пополнување на работни позиции</p>

и несоодветни човечки ресурси			согласно систематизацијата на МЕ
Недобивање информации од надлежни институции за реализација на мерки и активности	голема	големо	Зајакната соработка и комуникација со институции

РИЗИЦИ НА НИВО НА ПРОГРАМА

РИЗИК	БЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВИЛЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ
Недоволен капацитет на човечки ресурси во Секторите за квалитетно и ефективно распишување и спроведување на јавните повици за реализација на мерките од Програмата.	среден	средно	- Зајакнување на капацитетот на Секторот за претприемништво и конкурентност на МСП со потребните човечки ресурси.
Недоволен капацитет на човечки ресурси во Секторите за квалитетно и ефективно распишување и спроведување на јавните повици за реализација на мерките од Програмата.	среден	средно	- Зајакнување на капацитетот на Секторот за индустриска и инвестициска политика и општествена одговорност со потребните човечки ресурси.
Програма 4- Креирање ефективна трговска политика			
Потпрограма 1- Надворешно трговска политика согласно правилата и обврските на Република	Ризик поради непополнета систематизација	големо	Пополнување на работни позиции согласно систематизацијата на МЕ

Македонија дефинирани со Протоколот за пристапување на РМ во СТО и Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ	и несоодветни човечки ресурси		
Потпрограма 2- Поинтензивна регионална трговска соработка	Ризик поради неополнета систематизација и несоодветни човечки ресурси	големо	Пополнување на работни позиции согласно систематизацијата на МЕ
Потпрограма 3 Поинтензивна билатерална трговска соработка	Ризик поради неополнета систематизација и несоодветни човечки ресурси	големо	Пополнување на работни позиции согласно систематизацијата на МЕ
Потпрограма 4 Надворешно трговски режим	Ризик поради неополнета систематизација и несоодветни човечки ресурси	големо	Пополнување на работни позиции согласно систематизацијата на МЕ

Министер,
Ministër,
Kreshnik Bekteshi

Бр.19-493/1
од 17.01.2024